

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Оперативна програма „Техническа помощ”
2007-2013 г.

февруари 2007 г.

Речник на съкращенията

AA	Audit Authority Одитиращ орган	ОО
AEAF	Agency for Economic Analyses and Forecasts Агенция за икономически анализи и прогнози	АИАП
CA	Certifying Authority Сертифициращ орган	СО
CCU	Central Coordination Unit Централно координационно звено	ЦКЗ
CSF	Community Support Framework Рамка за подкрепа от Общността	РПО
CSG	Community Strategic Guidelines Стратегически насоки на Общността	СНО
EDIS	Extended Decentralised Implementation System Разширена децентрализирана система за изпълнение	РДСИ
ERDF	European Regional Development Fund Европейски фонд за регионално развитие	ЕФРР
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони	ЕЗФРСР
EFF	European Fishery Fund Европейски фонд за рибарство	ЕФР
ESF	European Social Fund Европейски социален фонд	ЕСФ
FB	Final Beneficiary Краен бенефициент	КБ
IB	Intermediate Bodies Междинни звена	МЗ
IAU	Internal Audit Unit Звено за вътрешен одит	ЗВО
MA	Managing Authority Управляващ орган	УО
MC	Monitoring Committee	КН

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

	Комитет за наблюдение	
MEE	Ministry of Economy and Energy Министерство на икономиката и енергетиката	МИЕ
MEUFD	Management of EU Funds Directorate Дирекция „Управление на средствата от ЕС”	ДУСЕС
MLSP	Ministry of Labour and Social Policy Министерство на труда и социалната политика	МТСП
MoEW	Ministry of Environment and Waters Министерство на околната среда и водите	МОСВ
MF	Ministry of Finance Министерство на финансите	МФ
MRDPW	Ministry of Regional Development and Public Works Министерство на регионалното развитие и благоустройството	МРРБ
MSAAR	Ministry of State Administration and Administrative Reform Министерство на държавната администрация и административната реформа	МДААР
MT	Ministry of Transport Министерство на транспорта	МТ
NAMRB	National Association of Municipalities in the Republic of Bulgaria Национално сдружение на общините в Република България	НСОРБ
NDP	National Development Plan Национален план за развитие	НПР
NFD	National Fund Directorate Дирекция „Национален фонд”	ДНФ
NGO	Non-Governmental Organization Неправителствена организация	НПО
NSI	National Statistical Institute Национален статистически институт	НСИ
NSRF	National Strategic Reference Framework Национална стратегическа референтна рамка	НСРР
OLAF	European Anti-Fraud Office	ЕСБИ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

	Европейска служба за борба с измамите	
OP	Operational Programme Оперативна програма	ОП
OPTA	Operational Programme Technical Assistance Оперативна програма „Техническа помощ”	ОПТП
SCF	Structural and Cohesion Funds Структурни и кохезионен фондове	СКФ
SEP	Socio-economic Partners Социално-икономически партньори	СИП
	Small and Medium-Sized Enterprises Малки и средни предприятия	МСП
TA	Technical Assistance Техническа помощ	ТП
UMIS	Unified Management Information System (Единна) Информационна система за управление и наблюдение	ИСУН

Съдържание

1. Резюме	6
2. Анализ	8
2.1 Капацитет за програмно управление и управление на проекти	8
2.2 Институционални структури	16
2.2.1 Централно координационно звено	16
2.2.2. Сертифициращ орган	18
2.2.3. Одитиращ орган	19
2.2.4. Комитет за наблюдение на НСРР	21
2.2.5. Управляващ орган на ОП „Техническа помощ”	23
2.3. Информационна система за управление и наблюдение	24
2.4. Насоки, информация и цялостно разбиране	26
3. SWOT анализ	29
4. Стратегия	30
Цели, приоритети и действия	33
5. Финансов план	54
6. Изпълнение	54
7. Оценка	61
8. Координиране / съгласуване с другите оперативните програми	62
ПРИЛОЖЕНИЕ 1 Координиране на техническата помощ	63
ПРИЛОЖЕНИЕ 2 Комитет за наблюдение на НСРР	69
ПРИЛОЖЕНИЕ 3 Структура и функции на ОПТП	71

1. РЕЗЮМЕ

Оперативната програма „Техническа помощ” (ОПТП) е разработена в съответствие с регламента, определящ общите положения във връзка с Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и рамката на Общността (РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕС) № 1083/2006 от 11 юли 2006). ОПТП е в съответствие с принципите и правилата за партньорство, програмиране, оценка, комуникации, управление, включително стабилно финансово управление, мониторинг и контрол. Член 11 от Общия регламент (ЕС) 1083/2006 е изцяло приложен, като при изработването на документите в Работната група на ОП бяха включени съответните социално-икономически и други партньори, национално представени асоциации на работниците и на работодателите и други консултативни органи. ОПТП е подготвена от Министерството на финансите съгласувано с други министерства и социално-икономически партньори.

Подготовката на ОПТП започна през август 2006 г след препоръка от ЕК по време на мисията ѝ през юли 2006 г.

С решение на Координационния съвет за НПР/НСРР от 5 септември 2006 г, последвано от заповед на министъра на финансите №1128/20.09, беше създадена работна група с участието на представители на Министерски съвет, Министерството на външните работи, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на околната среда и водите, Министерството на транспорта, Министерството на държавната администрация и административната реформа, Министерството на икономиката и енергетиката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Агенцията за икономически анализи и прогнози, Конфедерацията на труда „Подкрепа”, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на индустриалците и работодателите в България, Асоциацията на организациите на българските работодатели. Работната група се ръководи от Министерството на финансите.

Всички заинтересовани страни стигнаха до заключението, че държавната администрация не се конкурира с бизнеса и със социално-икономическите партньори в процеса на усвояване на Структурните фондове на ЕС. Ефективно работещата администрация е необходима предпоставка за развитието на благоприятна икономическа среда и за цялостната интеграция на България в ЕС.

Първоначален проект на оперативната програма беше представен на работната група по време на срещата ѝ на 7 септември 2006 г. По-късно проектът на този документ беше допълнен в съответствие с коментарите на членовете на работната група, направени по време на заседанията ѝ на 15 и 21 септември и на 6 и 13 октомври. Окончателният вариант беше изпратен на ЕК в края на октомври 2006 г. Първите предварителни коментари бяха получени в началото на декември и бяха последвани от работна среща на 7 декември 2006 г. Всички допълнителни коментари бяха отразени в ОПТП.

В началото на февруари 2007 г се състоя търг за избор на фирма, която да извърши предварителна оценка на програмата. Очаква се тя да приключи до средата на март 2007 г.

Оперативната програма за техническа помощ (ОПТП) има за цел да гарантира координирането, финансовия контрол и изпълнението на структурните инструменти¹ в България. Целите, приоритетните оси и ключовите области за намеса са координирани с целите и приоритетите на техническата помощ на останалите шест оперативни програми и дублирането е избегнато.

Приоритетните оси за техническа помощ в рамките на всяка от останалите шест оперативни програми ще осигурят специфична помощ за подготовка, наблюдение, оценка и контрол на проекти, както и за комуникационни дейности, осигуряващи подходяща публичност за съответната оперативна програма. Специфичната помощ следва да се допълва от инструменти за хоризонтално подпомагане за общите нужди на всички структури и действащи лица, участващи в управлението и прилагането на структурните инструменти. В предмета на ОПТП е разработването на информационна система за управление и наблюдение (ИСУН), която да е в състояние да осигурява прозрачна информация относно усвояването на фондовете, както и дейности, насочени към осведомяване на широката общественост относно ролята на подкрепата от Общността и формирането на разбиране за интервенциите на структурните инструменти.

Останалите оперативни програми също ще имат полза от Оперативната програма „Техническа помощ” при реализиране на хоризонтални операции посредством ИСУН. В същото време ОПТП подкрепя пряко координационния процес и системата за финансов контрол и проверка.

Заедно с останалите оперативни програми ОПТП ще допринесе съществено за реализирането на тематичния приоритет, посочен в Националната стратегическа референтна рамка, а именно *„Насърчаване на предприемачеството, благоприятната бизнес среда и доброто управление”*.

Общата цел на ОПТП е *„да се усъвършенстват допълнително координирането, оценката, контролът и прилагането на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България през периода 2007-2013 г.”* Наред с укрепване на отговорните структури ОПТП има за цел да осигури надеждна информационна система за управление и наблюдение на тези инструменти и подходящо комуникиране и публичност за широката общественост относно българската Национална стратегическа референтна рамка (НСРР) и европейската кохезионна политика. Всички тези цели са предпоставки за високото равнище на усвояване и ефективно използване на структурните инструменти в България.

Приоритетните оси и интервенции съгласно ОПТП ще бъдат изцяло съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие. Приносът на ЕФРР към програмата за периода 2007-2013г. е 48 млн. евро (виж финансовите таблици), което представлява 85% от общото финансиране на ОПТП.

Специфичните цели на ОПТП са следните:

¹ За целите на настоящия документ „структурни инструменти” означава структурни фондове и кохезионен фонд.

1. Укрепване на необходимия капацитет на централно равнище (централно координационно звено, сертифициращ орган, одитиращ орган, управляващ орган на ОПТП) за ефективно разработване, координиране, прилагане, оценка и контрол на Структурните фондове и Кохезионния фонд през периода 2007 - 2013 г.

2. Подобряване на осведомеността и разбирането на обществото относно ефективното и ефикасно използване на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България.

За да се постигнат тези цели, са определени следните приоритетни оси:

Приоритетна ос 1 - подпомагане на реализирането на дейностите, извършвани от централното координационно звено, сертифициращия орган, одитиращия орган, комитета за наблюдение на НСРР, комитета за наблюдение на ОПТП и управляващия орган на ОПТП;

Приоритетна ос 2 - допълнително разработване и подпомагане на функционирането на Информационна система за управление и наблюдение;

Приоритетна ос 3 - популяризиране в България на европейската кохезионна политика и осигуряване на обща и статистическа информация.

За реализиране на програмата пълна отговорност носи управляващият орган на ОПТП, функциониращ в рамките на дирекция „Управление на средствата от ЕС” в Министерството на финансите.

Основните органи, които ще бъдат подпомогнати от ОПТП, са:

- *Централното координационно звено*
- *Сертифициращият орган*
- *Одитиращият орган*
- *Комитетът за наблюдение на НСРР*
- *Комитетът за наблюдение на ОПТП*
- *Управляващият орган на ОПТП*
- *Потребителите на ИСУН*
- *Широката общественост в България и потенциалните бенефициенти*

2. Анализ

2.1 Капацитет за програмно управление и управление на проекти

От 1990г. насам България се ползва от предприсъединителните програми и в този смисъл е натрупала опит в координирането и реализирането на такива програми.

В централната администрация е налице голям капацитет и персонал с богат опит в предлагането, изпълнението, контрола и оценяването на програми и

проекти. Обаче по-голяма част от опитния персонал често е привлечен от частния сектор, където възнаграждението на квалифицираните експерти е по-високо отколкото в администрацията. За да намали текучеството на кадри, правителството удвои заплатите на държавните служители, които се занимават с предприсъединителните и структурните инструменти (Решение на Министерския съвет № 51/10.03.2006). Специфичен въпрос е капацитетът за реализиране на програми на регионално равнище (съгласно номенклатурата на териториалните единици за статистика NUTS II) като много важен фактор за успешното изпълнение на текущите и бъдещите проекти. Недостигът на достатъчно опитен персонал особено в общините се определя като основен риск за програмирането и изпълнението на широкомащабни проекти.

По време на предприсъединителната фаза институционалният капацитет (особено за съставяне на регионални програми и избор на проекти) бе постоянно укрепван. Създадени бяха регионални структури на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на труда и социалната политика, и Министерството на икономиката и енергетиката, занимаващи се по-специално с наблюдение и оценка на програми, както и с финансов контрол на местно ниво. Тези структури влияят силно върху изграждането на капацитет на регионално равнище.

2.1.1. Извлечени общи поуки

България не разполага с опит в прилагането на Структурните фондове на ЕС. От 1998 г. насам обаче като част от подготовката си за присъединяването към ЕС и участието в кохезионната политика на Съюза страната разработи съответни програмни документи. Подготвени бяха няколко проекта за Национален план за икономическо развитие за периода 2000-2006 г.: през 1999 г. (одобрен от правителството), през 2001 г. (с предварителна оценка), и през 2003 г. (одобрен от правителството). За новия програмен период България разработи Национален план за развитие за периода 2007-2013 г. и Национална стратегическа референтна рамка в съответствие с новата регулаторна рамка. Освен това страната получи сериозно предприсъединително финансиране, което също изискваше определяне на стратегически цели, ранна подготовка на проекти и многогодишно планиране и програмиране - например Многогодишния програмен документ по ФАР за 2004-2006 г., Националната стратегия по ИСПА за транспорта, и Националната стратегия по ИСПА за околната среда.

Заключения:

Важните заключения от подготовката и изпълнението на проекти по ФАР и ИСПА са свързани главно с административния капацитет. Проблемите са свързани с липсата на достатъчно опитен и квалифициран персонал в някои институции (изпълнителни агенции) и с ограничения институционален капацитет на регионално ниво. По тази причина капацитетът за усвояване на средствата по ИСПА не бе достатъчен и засега могат да се извлекат следните поуки:

- Административният капацитет следва да се увеличи посредством по-добра мотивация и възнаграждение, които ще помогнат да се задържи и увеличи персоналетът и ще стимулират придобиването на опит и умения в управлението на проектния цикъл.

- Осигуряването на качество и управлението на времето и риска следва да се усъвършенстват във всички съответни институции чрез по-интензивно прилагане на стратегическо планиране, идентифициране на ключови рискови сфери и по-широко ползване на информационните системи като инструмент за управление.
- Степента на подготовката на проекти трябва да съответства на капацитета за усвояване чрез своевременно набиране на идеи за проекти, анализ във фазата на подготовка и развитие, както и чрез основан на потребностите подход. По-добре е да има по-малко на брой подготвени проекти с високо качество, отколкото много на брой проекти с ниско качество.
- Механизъм за ясно координиране на всички нива посредством правната база, по-широко партньорство и комуникация, целенасочено обучение.

2.1.2 Капацитет за усвояване

Голям брой програми за техническа помощ бяха изпълнени и подкрепени от различните министерства и институции, чиято работа е свързана със Структурните фондове. Оптималното използване на помощта заслужава внимателно планиране и насочване. Това важи особено относно подготовката на управляващите органи и междинните звена за техните ръководни и изпълнителни задачи по оперативните програми и във връзка със създаването на адекватен процес на подготовка на проекти, което е от първостепенно значение.

Програмната фаза на Структурните фондове е доказано сложен процес. Участват много действащи лица, които имат свои пълномощия и независимост. Всички те имат ограничен опит в тази област. Извлечените поуки показват, че такова координиране между равни изисква обширни и ясни информационни потоци с фокус върху общото разбиране за задачите, времевите рамки и взаимните зависимости. Може да се очаква, че в предстоящите фази необходимостта от координиране единствено ще нараства:

- По време на преговорите и консултациите с Европейската комисия ще е необходима както вътрешна, така и външна координация за укрепване на тези процеси и постигане на желаните резултати.
- По време на фазата на реализация е необходимо координиране между още по-широк кръг действащи лица отколкото участващите в процеса на подготовка. Освен това задачата за координиране ще бъде в по-голяма степен поделена между управляващите органи на отделните оперативни програми.

Целесъобразна е постоянната подкрепа за онези дирекции в министерството на финансите, които ще носят отговорността за координиране, управление и съответно финансов контрол и одит на програмите на централно ниво.

Количественото изразяване на стратегиите, разработени в оперативните програми, остава трудна тема. Техническото обучение се оказва адекватно, но не достатъчно. Също и в следващите етапи от процеса на усвояване на Структурните фондове в България количественото определяне ще изисква пълното внимание на управляващите органи. Стабилната система от

индикатори на програмно ниво и на ниво отделни проекти е предпоставка за една ефективна система на мониторинг.

Освен на финализирането на системите от индикатори на оперативните програми, следва да се обърне внимание на определянето на ефективни индикаторни системи за следене на изпълнението на отделните проекти, финансирани от оперативните програми.

Въвеждането на информационни системи за управление и мониторинг ще бъде основата за координиране по време на реализирането, но няма да е достатъчно за постигане на необходимата координация.

Цел за вътрешната комуникационна стратегия на България във връзка със Структурните фондове трябва да бъде ясното дефиниране и взаимното разбиране на задачите и отговорностите на всички действащи лица, участващи в изпълнението. Интензивната допълнителна работа в това отношение ще бъде важен аспект от комуникирането и доброто координиране.

2.1.3. Оценка на предприсъединителната помощ

Тъй като предприсъединителните програми продължават да се реализират, е трудно да се направят окончателни заключения относно дългосрочните резултати от подпомагането. Настоящият раздел обаче дава кратък преглед на предишния опит на българската държавна администрация при съставянето, изпълнението, мониторинга и оценката на проекти и програми, натрупан чрез проекти, финансирани по ФАР и ИСПА. Източниците на информация, свързани с опита ни по ФАР и ИСПА, са описани в последния обобщен доклад на ЕСОТЕС за страната за 2005 г. Анализът, направен от структурата към Националния координатор на помощта (ДУСЕС) по проблемите и коригиращите мерки при изпълнението на програма ФАР, е представен на Съвместния комитет за наблюдение (СКН) и Генералната дирекция „Разширяване” в края на 2005 г. Следва да се отбележи, че договорният темп по ФАР за България традиционно е над 90% и е сред най-високите в сравнение с други държави, бенефициенти по ФАР.

Опит по ФАР

Сумата на ангажиментите на ЕС за подпомагане по ФАР в България за периода 2000-2006 г. е общо около 1,160 милиарда евро.

Програма ФАР 2000: средства по ФАР в размер на 124, 29 млн евро, разпределени в 33 проекта. Договорени 86 %.

Програма ФАР 2001: средства по ФАР в размер на 112, 32 млн евро, разпределени в 41 проекта. Договорени 93 %.

Програма ФАР 2002: средства по ФАР в размер на 127, 18 млн евро, разпределени в 46 проекта. Договорени 96.8 %.

Програма ФАР 2003: средства по ФАР в размер на 129, 96 млн евро, разпределени в 59 проекта. Договорени над 91 % (спестените средства са изключени).

Програма ФАР 2004: финансови средства в размер на 214.795 млн евро, разпределени в 75 проекта. До изтичане на договорния период на 30 ноември 2006 г почти 95 % от цялата отпусната сума бяха контракувани (спестените средства са изключени, както и 25 млн евро, насочени към проекти с удължен договорен период).

Програма ФАР 2005: финансови средства в размер на 231.125 млн евро, разпределени в 62 проекта. До 31 януари 2007 г бяха контракувани почти 17 % от средствата, възлизащи на 38 млн евро.

Програмирането на ФАР за 2006 г. приключи през лятото на 2006 г. Договореният бюджет е 166, 8 млн евро за националната програма и 42 млн евро за ФАР- Трансгранично сътрудничество.

Съществуват няколко важни заключения, препоръки и коригиращи мерки, свързани с миналото и бъдещото реализиране на средства на ЕС, които следва да се споменат.

Като цяло помощта, осигурена в отчетния период *съответства* на нуждите на бенефициентите. Въпреки че многогодишното програмиране, въведено през 2004 г. би трябвало да насърчава по-добро планиране и съгласуване от страна на бенефициентите, несъмнено неговите ефективност и резултатност спадат, ако програмираните по него проекти са обект на натрупано забавяне в резултат от затруднения при договарянето в ранните им етапи. Туинингът се оказва уместен инструмент за проектиране на институционален капацитет, докато действията, макар и много необходими, се ограничават от често лошото проектиране и подготовка. Грантовите схеми са важен инструмент за изграждане на мост към подпомагане от Структурните фондове и въпреки всички трудности, срещнати при въвеждането им в началото на настоящото десетилетие, са изведени поуки и може да се посочат успехи.

В определени случаи *ефекасността* бе под въпрос. Чести са закъсненията в изпълнението и договарянето в последния момент на големи суми от средствата по ФАР. Институционалното изграждане се изпълнява като цяло добре, като в това отношение туинингът се оказва особено ефективен. Инвестициите, по-специално някои инфраструктурни проекти, не бяха достатъчно ефективни. Грантовите схеми, особено в първите години на въвеждането им, също бяха стартирани късно и в някои случаи прозрачността на процедурите бе под въпрос.

Като цяло *въздействието* на институционалното изграждане бе смесено, обаче секторите, свързани с доста големи работни компоненти (транспортът и регионално развитие/ТГС) отбелязаха задоволително въздействие.

Устойчивостта на оценените програми е различна, като проектите за институционално изграждане зависят от множество действащи фактори (стабилна институционална среда, подходяща законодателна рамка, адекватни бюджети, стабилизирано текучество на персонала). Поддръжката на инвестициите понякога е проблем за бенефициентите поради липсата на подходящи бюджети.

Извлечени поуки от изпълнението на програмата ФАР в България:

Въпреки че е постигнат сериозен напредък в изграждането на капацитет, договарянето на значителни средства в последния месец на договорния период

все още е факт. Би трябвало да се насочат усилия за преодоляване на слабостите в следните области:

- Усъвършенстване на концепцията на проектите;
- Избягване на предварителни условия, свързани с приемането на законови актове или създаването на административни структури, които не могат да бъдат изпълнени в началото на реализацията на проекта;
- Укрепване на капацитета на бенефициентите да създават качествени технически спецификации и тръжна документация и да осигуряват съфинансиране.

Някои от главните действащи лица при изпълнението на програма ФАР - ДУСЕС/Национален координатор на помощта и ДНФ - ще изпълняват ключови функции в усвояването на Структурните фондове от ЕС, съответно като ЦКЗ и СО. Натрупаният опит от работата по предприсъединителните програми е важна предпоставка за успешното оползотворяване, координиране и контрол при реализирането на СКФ. Тези институции обаче се нуждаят от допълнително укрепване. За управлението на значително нарасналото количество средства се изискват широки и специфични за тази област познания, подходи и компетенции за стратегическо финансиране.

Опит по ИСПА

До края на 2006 г бяха програмирани всички финансови средства по ИСПА за България, възлизащи на 880 млн евро. Бяха одобрени четиридесет финансови меморандума по ИСПА с общ бюджет 1 529 млн евро, от които 649 млн представляват национално съфинансиране. На етапа на програмирането беше постигнат необходимият баланс между секторите транспорт и околна среда, а именно съотношение 50 % : 50 %. Контрактуваните средства по одобрените мерки на ИСПА са 550 млн евро, което представлява 33 % от всички приемливи разходи.

Трябва да се отбележи положителната роля от прилагането на мерки за техническа помощ (ТП) при подготовката на нови проекти. ТП цели да подсили административния капацитет на всички включени в процеса участници, както и да подобри изпълнението на проекти по ИСПА, съответно и на нарасналите финансови ангажименти. Една от ключовите цели на програмата - запознаване на българската администрация с политиките, процедурите и принципите на финансиране на ЕС - е почти реализирана. Продължаването на процеса на укрепване на административния капацитет посредством оказването на техническа помощ при управлението на проектния цикъл е изключително важно.

През периода 2000-2003 г. от Европейската комисия бяха отпуснати 615 милиона евро за финансиране на проекти по ИСПА в България. За периода 2004-2006 г. е предоставена сумата от 440,5 милиона евро. Като цяло ефикасността при договарянето и изпълнението на проекти по ИСПА не е достатъчна. Съществуват много проблеми при програмирането и изпълнението, което води до неприемане на проекти от ЕК или/и до закъснения при реализацията им.

Релевантността на проектите по ИСПА бе задоволителна. Всички финансирани проекти бяха тясно свързани с целите на ИСПА и в съответствие с националните стратегии по ИСПА. Според заинтересуваните лица обаче съществуват някои проблеми с качеството на предложенията за проекти (в апликационните форми по ИСПА):

- Съществуваха проблеми с одобрението от ЕК на апликационните форми по ИСПА поради проблеми в качеството на предложенията за проекти (например липсваща информация, липса на данни или противоречиви данни в апликационните форми и т.н.).
- Понякога бе лошо качеството на индикаторите, на проучванията за приложимост, анализа разходи-ползи, или проучванията (или данните) бяха остарели поради забавяне.

Основната причина за недостатъци в съставянето на проекти и тръжни документи е липсата на подходящо *осигуряване на качество* от страна на бенефициентите, на местно и регионално ниво.

Извлечени поуки от изпълнението на ИСПА в България:

Най-важните общи проблеми, възникващи във всички области, са причинени от липсата на достатъчно персонал, или липса на опит или умения у персонала на изпълняващите проектите агенции и други съответни институции. Нивото на компетентност на персонала влияе силно върху изпълнението на проектите. Във фазата на програмиране наличието на достатъчен компетентен и квалифициран персонал, който добре да разработва подготвителните документи, е от първостепенно значение и е важен рисков фактор за изпълнението на проекти по ИСПА (и по Кохезионния фонд в бъдеще).

- В това отношение на стратегията на разработване на много проекти би трябвало да се противопостави алтернативата да се разработват по-малко на брой проекти, но да се концентрират ресурсите, за да бъдат приключени всички действия и документи в съответствие с най-стриктните стандарти и навреме, така че да се увеличи потенциалната възможност за приемане и финансиране на проекта (или програмата) и съответно изпълнение.
- Това трябва да се комбинира с принципите за гарантиране на качеството във всички етапи от цикъла на управление на проекта от подготовката му до неговата реализация.

Бяха отчетени закъснения с доставките поради проблеми в подготовката на тръжните документи и избора на изпълнител, както и поради проблеми с придобиването на земя.

- Избягване на закъсненията може да се постигне чрез концентриране на усилията върху ключови проекти и върху подобряване на планирането и ефективното управление;

Проблемите в изпълнението на договорите (относно специфичните отговорности на изпълнителната агенция, инженера по надзора и изпълнителя) продължават да се отразяват негативно върху помощта от ЕС.

- Изпълнението на договорите зависи от правната система. Въпреки това участието на юристи в екипите по изпълнение на проекти е от

съществено значение, а опитът на държавите-членки на ЕС във връзка с прилагането на FIDIC може да бъде от полза.

Съществуваха проблеми с качеството на индикаторите и съгласуваността между финансови индикатори и индикатори за физическия напредък. Това се подобри значително след юни 2004 г. с успешното функциониране на информационната система за наблюдение на проекти по ИСПА. Въпреки това и при информационната система за наблюдение на ФАР се наблюдават слабости, що се отнася до надлежното въвеждане на данни в системата от страна на бенефициентите и изпълнителните агенции.

2.1.4. Напредък по подготовката на Разширената децентрализирана система за изпълнение (EDIS) по програмите ФАР и ИСПА

Процесът на подготовка на EDIS се осъществява в съответствие с Концепцията за осъществяване на разширена децентрализирана система за изпълнение (EDIS) за проекти по програмите ФАР и ИСПА, приета с решение на Министерския съвет № 607 от 05.09.2002 г.

Процесът на подготовка на EDIS се осъществява от всички целеви институции по ФАР и ИСПА (дирекция „Национален фонд”, изпълнителните агенции, координационните звена и Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол/ дирекция „Одит на средства от ЕС”) с външно техническо съдействие, финансирано по програмите ФАР и ИСПА и от държавния бюджет.

- ***Етап 1 „Оценка на несъответствията” - приключен***

В етап 1 целевите институции бяха обект на проверки от международни компании за одит за съответствието на системите за управление и контрол, създадени по двете програми, с минималните изисквания съгласно Регламент на Съвета № 1266/1999.

- ***Етап 2 „Отстраняване на несъответствията” - приключен***

В етап 2 целевите институции подготвиха и реализираха планове за действие в съответствие с пропуските, определени в етап 1. На всички целеви институции бе осигурена външна техническа помощ. Процедурните ръководства на всички целеви институции бяха допълнително усъвършенствани, одобрени от ръководството и стриктно прилагани. Извършено бе интензивно обучение за укрепване на капацитета на целевите институции и за улесняване прилагането на усъвършенстваните процедури.

- ***Етап 3 „Оценка на съответствието” - приключен***

В етап 3 проверки за оценка на съответствието по програмите ИСПА и ФАР бяха извършени в периода 15.12.2005 - 31.03.2006 г. и съответно 05.04.2006 - 05.08.2006 г. Беше установено съответствие с минималните изисквания, въпреки че проверяващите по ИСПА изказаха загриженост във връзка с незаемите от персонал позиции и обучението, извършвано от изпълнителните агенции по ИСПА.

Заявления за акредитиране по EDIS бяха подадени в Европейската комисия на 20.04.2006г. за програма ИСПА и на 03.08.2006 г. за програма ФАР.

- ***Етап 4 „Проверка за потвърждаване” - приключен***

Потвърждаващата проверка по програмите ФАР и ИСПА започна на 28.08.2006г. и приключи на 01.09.2006 г. за ИСПА и на 22.09.2006 г. за ФАР.

На базата на заключенията ЕС изготви заключителни одитни доклади за ФАР и ИСПА в периода ноември 2006 г- януари 2007 г.

- **Етап 5 "Акредитиране"- неприключен**

Три от изпълнителните агенции по ИСПА в транспортния сектор вече бяха акредитирани, докато за всички останали, включително и за ФАР, процесът не е приключил.

2.2 Институционални структури

Създадени са структурите, отговарящи за управлението на структурните инструменти в България - Централното координационно звено, управляващите органи на оперативните програми и междинните звена, сертифициращият орган и одитиращият орган. ЦКЗ, УО и междинните звена са определени с Решение на Министерския съвет № 965/16.12.2005г. Сертифициращият орган е назначен с Решение на Министерския съвет № 988/27.12.2005г. Одитиращият орган за структурните инструменти е създаден в Министерството на финансите с Постановление на МС № 300/29.12.2005г.

2.2.1 Централно координационно звено

Централното координационно звено е част от дирекция „Управление на средствата от ЕС” на Министерство на финансите. Състои се от 44 служители. Предшественик на ЦКЗ е управляващият орган на Рамката за подкрепа от Общността (РПО) съгласно Регламент на ЕС 1260/1999г. Дирекция „Управление на средствата от ЕС” към Министерство на финансите е създадена през септември 2002г. и определена за бъдещ управляващ орган на Рамката за подкрепа от Общността. По такъв начин институционалният капацитет на ДУСЕС постоянно укрепва от 2002г. насам. Съгласно новата регулаторна рамка на ЕС от 2006г. РПО вече не съществува. В съответствие с новата кохезионна политика 2007-2013г. се създава Централно координационно звено, което да действа като единна точка за контакти с Европейската комисия и да осигурява координирането на интервенциите на структурните инструменти в България.

ЦКЗ носи цялостната отговорност за подготовката на страната за използване на структурните инструменти в периода преди присъединяването, а след присъединяването - за наблюдаване на успешното изпълнение на тези програми. В тази връзка ЦКЗ:

- Подготвя и договаря с ЕК проекта за НСРР;
- Следи спазването на одобрената НСРР;
- Осигурява наличието на управленски структури и системи за изпълнение на оперативните програми и съответствието им с изискванията на ЕС;
- След присъединяването наблюдава и подпомага тези структури за управление.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

В предприєдинителния период ЦКЗ осъществяваше следните задачи във връзка с подготовката на НСРР:

- работи с АИАП и с работната група за разработване на НСРР;
- сътрудничи с министерствата, за да осигури съгласието им по проекта за НСРР;
- осигурява връзката на оперативните програми с приоритетите на НСРР и това целите на ОП да допринасят за показателите на НСРР;
- проверява дали оперативните програми са съвместими една с друга, дали не си противоречат или не се дублират взаимно;
- осигурява координация между оперативните програми и помощта от ЕЗФРСР, ЕФР и ЕИБ и други финансови инструменти;
- проверява дали разпределението на финансови средства за оперативните програми е в съгласие със стратегията и с приоритетите за развитие, отчитайки единичните цени и вероятността за наличие на проекти;
- води преговорите с ЕК по проекта за НСРР, като координира според изискванията входните данни от министерства, управляващи органи и заинтересовани групи.
- предава на ЕК одобрената НСРР
- координира действията в отговор на коментарите на ЕК относно докладите по НСРР
- извършва наблюдение на одобрената НСРР;
- осигурява секретариат за Комитета за наблюдение (КН) на НСРР и междуведомствена работна група;
- изпраща мониторинговите доклади на КН на НСРР;
- подготвя стратегическите доклади по НСРР за ЕК;
- участва в комитетите за наблюдение на останалите шест оперативни програми;
- следи всички политически събития в ЕС, свързани със структурните инструменти и кохезионната политика;
- координира преходния финансов инструмент
- координира изготвянето на българската позиция за работните групи на Съвета, Комитета на постоянните представители на държавите-членки към ЕС (COREPER) и Съвета на финансовите министри на ЕС (ECOFIN) в областта на структурните инструменти и кохезионната политика.

Въпреки че ЦКЗ не управлява директно оперативните програми по Структурните фондове и Кохезионния фонд (това е изключително роля на съответните управляващи органи и междинни звена) ЦКЗ работи на най-горното ниво на прилагане и координиране на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България.

Идентифицираните рискове са в сферата на текучеството на персонала и продължителната нужда от обучение на експертите, което от своя страна

изисква много време. Друг свързан с тях риск се отнася до правомощията и легитимността на ЦКЗ, които са му необходими, за да упражнява и координира ефективно всички други структури.

Заклучения:

Едно от основните заключения е свързано с нуждата от по-нататъшно засилване на координацията между управляващите органи, междинните звена, СО, ОО и регионалните структури, което се осъществява чрез развитието на висококвалифицирано и ефективно ЦКЗ, чрез подходящо обучение и солидно управление.

2.2.2. Сертифициращ орган

Дирекция „Национален фонд” в Министерството на финансите е сертифициращият орган (СО) и изпълнява също функции на компетентен орган за получаване на всички осъществени от Европейската комисия плащания на ресурси по ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд. Понастоящем се състои от 40 служители. Предвижда се още петима служители да бъдат наети през 2007 г.

СО работи съгласно Член 61 от Регламент на Съвета (ЕС) № 1083/2006. Отговаря по-специално за изготвяне и представяне на ЕК на заверени отчети за разходите и заявления за плащане, и за удостоверяване на следното:

- отчетът на разходите е точен, изготвен е като резултат от надеждни счетоводни системи и се основава на проверими спомагателни документи;
- декларираните разходи са в съгласие с прилаганите правила на Общността и националните правила, и са извършени по отношение на операции, избрани да бъдат финансирани в съответствие с прилаганите за програмата критерии, и съответстват на решенията на Общността и националните правила.

СО удостоверява разходите, описани в заявлението за плащане, което се представя на Комисията. Освен това СО гарантира, че управляващият орган и междинните звена, които докладват на своя управляващ орган и отговарят за изпълнението на програмата, са изпълнили условията, заложи в регламентите на ЕС и националното законодателство.

СО отговаря също и за това да гарантира, че е получил от управляващия орган адекватна информация относно процедурите и проверките, извършвани във връзка с разходите, включени в отчетите за разходи, и за това да вземе предвид за целите на удостоверяването, резултатите от всички проверки, извършени от вътрешните одитиращи звена или под ръководството на одитиращия орган.

СО поддържа в електронен формат счетоводни документи относно декларираните пред ЕК разходи и води отчет за възстановимите суми и оттеглените суми след частично или пълно прекратяване на подпомагането по дадена операция.

Представя на Европейската комисия годишни прогнози за разходите. Гарантира, че всички крайни бенефициенти или изпълнители на договори

получават плащания от Структурните фондове и Кохезионния фонд въз основа на искания за средства, представени от управляващите органи.

СО носи отговорността да докладва на ЕК за всякакви нередности, които са били обект на първоначално административно или съдебно проучване, и да информира Комисията, във връзка с предишни доклади, относно започнатите процедури след всички нередности, за които по-рано е било съобщено, и относно важни промени в резултат от тези действия.

Друг предвиден възможен риск е свързан с неточното информиране от страна на управляващите органи и междинните звена, чието установяване би довело до забавяне на плащането. Липсата на тясно квалифициран персонал или текуещостта на служителите също може да се отразят на паричните потоци.

2.2.3. Одитиращ орган

Дирекция „Одит на средствата от ЕС” в Министерството на финансите извършва всички функции на одитирация орган, например проверки на подходяща основа с цел осигуряване на това системите за управление и контрол на оперативните програми да функционират ефективно.

През новия програмен период одитирация орган (ОО) следва да извършва следните материално-технически и финансово обезпечени дейности:

- Оценка за съответствие съгласно Член 71 на Регламент на Съвета (ЕС) №1083/2006

По отношение на тази дейност при одобряването на оперативните програми и преди първите искания за плащане следва да бъдат извършени одити на организацията и процедурите на всички управляващи органи /УО/, междинни звена /МЗ/ и на сертифициращия орган /СО/, и да се заяви становище относно това дали те изпълняват изискванията, посочени в регулаторната рамка на ЕС. За целта следва да се създаде необходимата организация, така че да се предвидят човешки ресурси и съответно обучение и да се изработи единен подход за оценка на проверяваните структури.

- Стратегия за проверяване съгласно Член 62, т. 1, с от Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006

Следва да се осигурят ресурси за разработването на стратегия за проверяване, която да обхваща целия програмен период и да представлява стратегически документ, определящ главните насоки на извършване на проверките на оперативните програми по Структурните фондове и Кохезионния фонд.

- Одити на системите и одити на операциите съгласно Член 62, т.1, а, б от Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006

По време на програмния период 2007 - 2013г. следва да бъдат извършвани системни проверки на всички управляващи органи, междинни звена и на сертифициращия орган, както и проверки на операциите в рамките на управляващите органи, междинните звена, сертифициращия орган и крайните бенефициенти. Следва да бъде взет предвид броят на проверките и техният обхват, както и фактът, че те ще се извършват на цялата територия на страната, и възможността да бъдат възложени на външна организация. За тази

цел следва да бъдат предвидени необходимите ресурси, включително човешки ресурси за контролиране на възложените проверки, за да се гарантира тяхното качество.

- Годишен контролен доклад и годишно становище от проверките съгласно Член 62, т.1, е от Регламент на Съвета (ЕС) № 1083/2006

Всяка година одитиращият орган следва да представя на Европейската комисия годишен контролен доклад и становище от проверките относно състоянието на системите за управление и контрол на средствата по Структурните фондове и Кохезионния фонд.

- Заключителна декларация съгласно Член 62, т.1 от Регламент на Съвета (ЕС) № 1083/2006

При приключване на оперативните програми одитиращият орган издава заключителни декларации и въз основа на заключенията в годишните контролни доклади определя дали направените плащания са законни и коректни или не.

- Човешки ресурси

В съответствие с анализа на нуждите от персонал броят одитори от одитиращия орган следва да се увеличи от настоящите двадесет и трима на тридесет и четирима служители. Анализът на необходимостта от персонал следва ежегодно да се осъвременява до края на програмния период.

За новоназначените длъжностни лица следва да се осигури обучение в областта на одита и управлението на средства на ЕС и на съответното национално и европейско законодателство. За повишаване на качеството на одита и осъвременяване на знанията на проверяващите следва да се предвидят средства за периодично обучение.

- Синхронизиране на годишните планове за одит с Европейската комисия.

За да се координират одитиращите дейности на ОО с Комисията, се провеждат годишни заседания за избягване припокриването на дейностите по проверка и усъвършенстване на качеството им. С оглед на това е необходимо да се осигури и гарантира участието на одиторите от ОО в тези заседания.

- Работни срещи и обмен на информация и опит на ОО с представители на институциите на ЕС и държавите-членки, съставяне и осъвременяване на работни документи, насоки и ръководства.

- Одити на операциите и системни одити съвместно с румънските и гръцките одитиращи органи по отношение на оперативните програми за трансгранично сътрудничество Румъния - България и Гърция - България.

- Изпълнява функциите на одитиращ орган при програми за трансгранично сътрудничество с Македония, Сърбия и Турция.

- Изработва и разпространява методология за проверки във връзка с одита на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

Дирекция „Одит на средствата от ЕС” (ДОСЕС) ще бъде одитиращият орган, отговорен за седемте национални оперативни програми за периода 2007-2013 г. Освен това ДОСЕС ще бъде одитиращ орган на програмите за трансгранично

сътрудничество с Македония, Сърбия и Турция. Същевременно тя ще извършва проверки на операции, както и системни проверки на оперативни програми за трансгранично сътрудничество съвместно с румънските и гръцките одитиращи органи. Също така ДОСЕС ще продължи да осъществява сертифициращи проверки на програмите САПАРД, Леонардо да Винчи и Сократ, както и проверки за изготвяне на заключителни декларации по проекти, финансирани от ИСПА. От 01.01. 2007 г нейните правила ще бъдат еднакви с тези на Кохезионния фонд. Работата по толкова много фондове и програми предполага огромен брой проекти, които ще бъдат част от различни модели за извършване на одит. Поради това, във връзка със системните проверки и проверките на операции по Структурните и Кохезионния фонд, ДОСЕС ще се възползва от възможността, предвидена в член 62,3 на Регламент 1083/2006, и част от проверките ще се извършват от органи, различни от ДОСЕС, но под неин контрол и наблюдение. Като се вземе предвид това обстоятелство, трябва да се осигурят средства за възлагане на операционните и системните проверки на външни организации.

ОО следва да осъвременява работните документи, насоки и ръководства в съответствие с изискванията на европейското законодателство и международно приетите стандарти за одит с оглед гарантиране на качеството на дейностите по проверка.

Заклучения:

За целите на одита е необходимо да се осигури организация на обучения, работни срещи, семинари, съвместни инициативи за проверка с одитори от страните-членки на ЕС за обмяна на опит и практики в сферата на одита на Структурните фондове и Кохезионния фонд. Високото качество на проверките е силно зависимо от подкрепата на другите страни-членки, особено през първите няколко години на усвояването.

2.2.4. Комитет за наблюдение на НСРР

Създаден е Комитет за наблюдение на НСРР, който да:

- Оценява напредъка към постигането на целите на НСРР;*
- Обсъжда резултатите от изпълнението на оперативните програми въз основа на доклади и оценки;*
- Обсъжда и приема годишни доклади за изпълнение;*
- Предлага мерки за подобряване на изпълнението на дейностите, финансирани от фондовете;*
- Приема докладите за НСРР, които се изискват според Регламента.*

Комитетът за наблюдение на НСРР се състои от експерти не само от централната администрация (министерства), от Агенцията за икономически анализи и прогнози, Държавната агенция за младежта и спорта и Националния статистически институт, но също и от Националното сдружение на общините в Република България, Асоциацията на работодателите в България, Българската търговско-промишлена палата, Българската асоциация за международен бизнес, Съюза на частните български предприемачи „Възраждане”,

Българската асоциация на индустриалния капитал, Българската промишлена асоциация, Съюза за икономическа инициатива, Конфедерацията на труда „Подкрепа” и Конфедерацията на независимите синдикати в България, Българската асоциация за регионално развитие, Националният съвет на хората с увреждания, Асоциация на социалните предприятия в България. Съставът на Комитета за наблюдение на НСРР е представен в Приложение 2.

Основните задачи на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка са следните:

1. Преглед на напредъка за постигане на целите и приоритетите на НСРР въз основа на индикаторите, определени в НСРР;
2. Обсъждане и одобряване на всички изменения в НСРР в резултат от предложенията на членове на Комитета за наблюдение (КН) и от преразглеждането на стратегическите насоки на Общността по сближаването, извършено в средата на периода;
3. Разглеждане и одобряване на годишните доклади и окончателния доклад по НСРР;
4. Разглеждане и одобряване на информация на ежегодна основа, подготвена от управляващите органи на оперативните програми и представена от директора на ЦКЗ, относно приноса на оперативните програми за постигане на приоритетите в Националната програма за реформи за целите на годишния доклад за нейното реализиране;
5. Разглеждане и одобряване на доклади, подготвени от ЦКЗ, върху приноса на оперативните програми за постигането на приоритетите на кохезионната политика на ЕС, на стратегическите насоки на Общността относно сближаването и интегрираните насоки за растеж и заетост 2005-2008г.
6. Разглеждане и одобряване на национален план за създаване на яснота и публичност на НСРР и на докладите по нейното изпълнение;
7. Преглед на реализирането на целите на НСРР; може да изисква от управляващите органи на оперативните програми информация относно приноса на тези програми за постигане на целите на НСРР;
8. Получаване на информация от управляващите органи на оперативните програми относно заключенията и препоръките на годишните доклади за изпълнението на ОП;
9. Получаване на информация от управляващите органи на оперативните програми относно резултатите, заключенията и препоръките от оценяването на програмите;
10. Получава информация относно заключенията и препоръките от годишните доклади по контрола на оперативните програми, подготвени от одитиращия орган, и информация относно заключенията за високи рискове (ако има такива), подготвени от други вътрешни и външни контролни органи; приемане на график за коригиращи мерки и одобряване на доклада за изпълнението на коригиращите мерки;

11. Разглежда докладите на сертифициращия орган по финансовото управление и изпълнението на подпомагането от структурните инструменти на ЕС;
12. Следи за действията, които се предприемат в съответствие с хоризонталните политики: устойчиво развитие (включително околна среда), равни възможности, конкуренция (включително държавно подпомагане и обществени поръчки);
13. Разглежда изпълнението на принципа за допълняемост, според който финансовите ресурси на ЕС не могат да заместват държавните или еквивалентни структурни разходи на присъединяващата се държава;
14. Получава от директора на ЦКЗ информация относно прилагането и използването на информационна система за управление и наблюдение;
15. Взема решения по сложни въпроси, свързани с прилагането на подпомагането от Структурните фондове след предложение от страна на членовете на КН;
16. Може да изпълнява допълнителни задачи в резултат от вътрешните процедурни правила, свързани с наблюдението на НСРР, определени от Министерския съвет.
17. Приема вътрешни процедурни правила и кодекс на поведение.

Подкомитети

Комитетът за наблюдение на НСРР може да сформира постоянни и временни подкомитети по специфични и текущи въпроси. Възможността за създаването на такива подкомитети, техните членове, задачи и отговорности следва да бъдат предвидени и описани подробно във Вътрешните процедурни правила на КН на НСРР.

Подкомитетите следва да съблюдават принципа на партньорство при назначаването на членове. Участници могат да бъдат някои от членовете на Комитета за наблюдение, както и експерти и представители на партньорите, които са експерти по специфична тема или дейност на подкомитета.

Заклучения:

Много важно е да се подкрепи функционирането на КН на НСРР, който играе ролята на стабилизиращ фактор, на източник за стратегически решения и на форум за постигане на съгласие.

2.2.5. Управляващ орган на Оперативна програма „Техническа помощ“

Отдел „Техническа помощ“ в МФ е определен за управляващ орган на ОПТП. В момента в този отдел работят петима квалифицирани експерти с голям опит в предприеждателни програми. До края на 2008 г. се предвижда да бъдат назначени общо 12 експерти, за да се осигури правилно и ефективно изпълнение на програмата. Разработва се подробен процедурен наръчник за дейността на УО на ОПТП, който описва всички негови функции, задължения и отговорности.

Като цяло УО на ОПТП работи в съответствие с Член 60 на Регламент на Съвета (ЕС) 1083, където са описани основните му задължения:

а. осигуряване на това операции за финансиране да се избират съгласно критериите, приложими за ОП, и да са в съответствие с приложимите разпоредби на Общността и националните закони;

б. гарантиране, че съвместно финансираните продукти и услуги са предоставени, и че декларираните от бенефициентите разходи за операцията действително са били направени и съответстват на общностните и националните разпоредби и закони;

в. осигуряване на система за записване и съхранение в компютризиран вид на счетоводни данни за всяка операция по ОП, и събиране на данните по изпълнението, необходими за финансовото управление, наблюдението, контрола и проверките, и оценяването;

г. осигуряване на поддържането на отделна счетоводна система за всички транзакции, свързани с операцията, без ущърб на националните счетоводни стандарти;

д. осигуряване на изискваните оценки на оперативните програми;

е. въвеждане на процедури, гарантиращи, че всички документи, свързани с разходи и проверки, необходими за адекватно проследяване при проверка, се пазят в съответствие с изискванията на Член 90 от Общия регламент 1083/2006;

ж. осигуряване на това сертифициращият орган да получава цялата необходима информация по процедурите и проверките, извършвани по отношение на разходите с цел сертифициране;

з. подпомагане работата на Комитета по наблюдение и осигуряване на всички необходими му документи, които да дадат възможност за качество на изпълнението на оперативната програма, която се наблюдава, в светлината на нейните специфични цели;

и. изготвяне, и след одобрение от Комитета за наблюдение - представяне на ЕК на годишните доклади и заключителния доклад по изпълнението;

й. осигуряване на спазване на изискванията относно информиране и публичност;

УО на ОПТП може да се изправи пред риска на по-късен етап предвидените операции да се основават на ясни и спешни нужди, непредвидени първоначално. Въпреки това УО може да окаже подкрепа за необходимото преразглеждане на критериите за подбор.

2.3. Информационна система за управление и наблюдение

Създадена е информационна система за управление и наблюдение (ИСУН), централно инсталирана в Министерство на финансите, която да осигури ефикасното управление и наблюдение на изпълнението на структурните инструменти на ЕС в България.

ИСУН е разработена в периода декември 2005 г- ноември 2006 г като проект по програма ФАР BG2003/004-937.10.04 „Въвеждане на съгласувана система за

Структурните фондове и Кохезионния фонд в България за управляващия орган на Рамката за подкрепа от Общността и за разплащателния орган на Структурните фондове и Кохезионния фонд”.

Пилотната система беше инсталирана през април 2006 г и всички ключови потребители, определени от управляващите органи на оперативните програми, имаха достъп до нея чрез Интернет.

В периода април - октомври 2006 г системата беше модифицирана, така че да отговори на специфичните изисквания на всички управляващи органи на оперативните програми за контрол и управление на трите фонда - ЕФРР, ЕСФ и КФ.

В същия период беше организирано обучение за всички ключови потребители, системни администратори и крайни потребители/крайни бенефициенти.

Окончателната версия на системата функционира от декември 2006 г.

ИСУН се основава на решение клиент/сървър, давайки на всички свързани с работата институции или организации (управляващи органи на ОП, междинни звена, членове на комитети за наблюдение - например министерства, местни институции и т.н.) достъп до централна база данни, инсталирана в Министерство на финансите. Системата се използва от всички институции, участващи в управлението и реализацията на структурните инструменти на ЕС в България.

ИСУН е предназначена да подпомага програмирането, изпълнението, наблюдението и оценката на оперативните програми и системи за разплащане.

Има за цел да подпомага административни задачи, бизнес процедури, изисквания за наблюдение и докладване относно структурните инструменти на ЕС.

Системата осигурява:

- Регистриране на апликационната форма и подпомагане на процеса на вземане на решения;
- Допълнителни дейности след края на изпълнението на проектите;
- Регистриране на цялата документация и кореспонденция;
- Управление и контрол на целите процедури по финансирането;
- Осигуряване за вземащите решения на най-нова информация, текущи доклади и статистика.

Системата поддържа процедурите за управление на проекта през целия проектен цикъл в съответствие с отделните изисквания на управляващите органи на оперативните програми, определени разпоредби на ЕС и съответните национални закони.

Поради наличието ѝ онлайн, системата служи за проследяване на изпълнението на проектите и за управлението им в реално време от институции и организации, намиращи се в различни райони - като местни власти, регионални корпорации, правителствени организации и т.н.

ИСУН има следните основни характеристики:

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- Интегрирано лесно за използване от потребителя приложение за управление;
- Основните данни позволяват прецизно въвеждане на данни и използване в рамките на системата, осигурявайки по този начин правилни търсения и статистика. Ще бъде улеснено също и съхранението на важни данни;
- Динамично управление на статуса, даващо възможност за проследяване и управление на процедурите на отделни приложения от различен процедурен вид.

ИСУН поддържа разширено управление на документи, включващо:

- Разпределение на документи и писма към съответните проекти;
- Проследяване на кореспонденцията по проекта и движението на документи;
- Разпечатване на документи и писма чрез използване на шаблони;
- Прикрепване на документи в електронен вид към всяко приложение или проект във всички модули;
- Ще бъдат на разположение разширени средства за докладване по управлението от гледна точка на различните процедури за грантови схеми;
- Регистриране на събитията за обработване на информация за всички действия, извършени от потребителите;
- Регистриране на данните за обработване на всички отделни единици данни, които са били въведени в системата;
- Базирана на разрешения сигурност ще позволява пълен или частичен достъп до модули, екрани, бутони и полета за данни;
- Системата ще бъде в състояние изцяло да поддържа пълните финансови процедури на прилагане и управление на проекти и да подготвя свързаните с това документи и данни в съответствие със счетоводната система SAP, когато бъде изяснена подробната информация.

Предвижда се системата да позволява цялата необходима документация по изпълнението на програмите и проектите, подходящо кодирана, да бъде изпращана на ЕК от ЦКЗ и управляващите органи на оперативните програми. Честотата на предаването по електронен път ще съответства на изискванията за управление според договореното между Комисията и управляващия орган.

2.4. Насоки, информация и цялостно разбиране

Изисквания за информиране и прозрачност

Двете цели на действията за информиране и публичност, отнасящи се до всички мерки, свързани със Структурните фондове и Кохезионния фонд, са следните:

- Да се повиши информираността сред потенциалните бенефициенти, икономическите и социални партньори за наличността на средства, така че да се осигури прозрачност относно възможностите за финансиране.
- Да се информира широката общественост относно ролята, която играят Структурните фондове и Кохезионния фонд и помощта, която осигуряват за социално-икономическото развитие.

Глава III, Чл. 69 от Регламент на Съвета №1083/2006 задължава държавите-членки да осигуряват информация по съфинансираните от ЕС програми и дейности и да ги популяризират. За публичността на НСРР ще отговаря ЦКЗ, а за оперативните програми - управляващите ги органи в съответствие с правилата за изпълнение на този регламент, приети от Комисията. Информацията следва да бъде адресирана към европейските граждани и потенциалните бенефициенти. Предписанията на Комисията във връзка с изпълнението на Регламент на Съвета №1083/2006 развиват изискванията на Европейската комисия по информирането и публичността.

Следователно всички участващи институции носят отговорност за повишаване на обществената информираност и на прозрачността относно програмния процес, съответните национални документи и документите на ЕС и възможностите за финансиране от ЕС. Неуспехът да бъдат спазени предписанията за публичност на разпоредбите ще доведе до финансови корекции.

Затова е необходимо да бъде изпълнена широка гама дейности за разгласяване, включително:

- Разработване и разпространение на материали за оповестяване (например брошури, бюлетини, информационни листовки и т.н.), които насочват вниманието на обществеността към предлаганото подпомагане и ролята, която изпълнява съответният фонд или фондове;
- Организиране на брифинги, информационни сесии, семинари и конференции за представители на медиите, за заявители и бенефициенти, и гарантиране спазването на изискванията на ЕС при всички случаи (например да се използва логото или знамето на ЕС);
- Поддържане на съществуващия уеб-сайт, включително информация относно съответната оперативна програма, възможностите за финансиране, поканите за предложения и списъка на съответните бенефициенти на ОП, названието на операцията и сумата на европейското и националното финансиране. Длъжностното лице или звеното, отговорно за публичността, следва да осъвременява уеб-сайта и да публикува на него новини.
- Използване на подходящи канали за разпространение на информация, за да се осигури прозрачност за различните потенциални партньори и бенефициенти, по-специално малкия и среден бизнес и неправителствените организации.

Насоки и наръчници

Както вече бе посочено, реализирането на СКФ в България се осъществява с координираните усилия на всички участващи институции. Общата цел е европейските фондове, отпуснати за страната, да бъдат използвани в максимална степен в полза на България. Това изисква вземане на понякога трудни решения по приоритетите, избора на проект и институционалното управление. Затова е от съществено значение да има консултиране по ключовите въпроси, комуникиране и прозрачност по колкото може повече аспекти на управлението на СКФ, освен когато съществува изрична необходимост от поверителност. Успешното изпълнение ще бъде подпомогнато също и от широкото разбиране и осъзнаване на всички аспекти на системата за управление, ролята и отговорностите на различните актьори (ЦКЗ, УО, МЗ) и на регулаторната среда, в която се управляват програмите.

Процедурните наръчници са важно средство за постигане на това общо разбиране. Те посочват ролята и отговорностите на организациите, участващи в управлението на СКФ, и защо и по какъв начин те ще изпълняват своята роля. Важно е всички такива наръчници и ръководства да бъдат изчерпателни и активно да се поддържат, така че да представляват ресурс за работни справки и да са напълно осъвременени относно промени в условията, политическата среда и светлината на опита. ЦКЗ, УО и СО трябва периодично да преразглеждат съдържанието на съответните си наръчници и след подходяща консултация да правят необходимите промени в тях. Управляващите органи редовно ще преразглеждат и осъвременяват своите ръководства след съответно консултиране.

Следните документи са в помощ на процеса на подготовка и изпълнение на програмите по Структурните фондове и Кохезионния фонд:

- Ръководство за реализиране и администриране на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в България;
- Насоки за съставяне на процедурни наръчници за управляващите органи на ОП;
- 6 процедурни наръчника за управляващите органи на ОП;
- Процедурен наръчник за ЦКЗ и контролни листове;
- Вътрешни процедурни правила на Комитета за наблюдение на НСРР;
- Насоки за създаване и функции на комитетите за наблюдение на оперативните програми (вътрешни процедурни правила и кодекс на поведение);
- Описание на паричните потоци и отговорностите на сертифициращия орган и УО/МЗ във връзка с управлението на паричните потоци; инструкции за УО/МЗ във връзка с плащанията и сертифицирането;
- Задължения по финансовото управление и контрол за Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС; Правилник за допустимите разходи в Република България за програмния период 2007-2013г.; примерно оперативно споразумение между сертифициращия орган и управляващия орган;

- Ръководство за работа с ИСУН.

Единен уеб-сайт за европейските фондове в България

Мерките за осведомяване и публичност относно подготовката и осъществяването на подпомагане от Структурните фондове и Кохезионния фонд в България включват функциониращ публичен уеб-сайт: www.eufunds.bg, съгласно решение на МС. Той е предназначен за повишаване на осведомеността на обществото и прозрачността на процеса на програмиране, съответните национални документи и документи на ЕС и възможностите за финансиране от ЕС. Информацията се осъвременява редовно и включва новини и събития във връзка с реализирането на кохезионната политика на ЕС в България. Предвижда се сайтът да дава връзки към сайтовете на управляващите органи, други свързани организации и органи и Европейската комисия.

В рамките на приоритетна ос 3, операция 2 съществуващият уеб-сайт www.eufunds.bg ще бъде реструктуриран в единен портал, който осигурява достъп до обща и специализирана информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в България.

3. SWOT анализ

(на силните, слабите страни, възможностите и рисковете)

Силни страни	Слабости
Високо ниво на обучение на ЦКЗ, СО, ОО във връзка с финансирането в процеса на пред-присъединяване	Несистемни и непоследователни знания сред персонала на целевите институции
Общо високо ниво на образование в администрацията на централно равнище	Липса на практически опит в приложението на структурни инструменти
Наличен опит с информационни системи за управление (ИСУ на ФАР, ИСУ на ИСПА)	Голям брой новоназначен персонал в рамките на системата за управление и контрол на структурните инструменти, за които е нужно обучение
Сериозен опит с предприсъединителни програми и проекти на централно равнище	Малък брой държавни служители, на които е възложено по-нататъшното разработване и поддръжка на ИСУН
Съществуваща координация и подкрепа за изпълнението на програми и схеми на ЕС за финансиране	Немного на брой публикувани материали относно структурните инструменти
Съществуващ единен уеб-сайт за СКФ	Не са достатъчни източниците на информация за обществото като цяло относно кохезионната политика на СКФ на Европейския съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

Създадени комуникации с потенциални бенефициенти	Недостатъчен достъп до информация относно специфичните процедури за прилагане на СКФ (представяне на предложения, обществени поръчки)
Опит в комуникирането и публичността	Липса на капацитет и готовност за изпълнение на проекти на местно ниво
Възможности	Заплахи
Увеличаване на подкрепата за изграждане на капацитет	Сложност и забавяне на системата за прилагане на структурните инструменти
Висококвалифициран персонал в ръководството на структурни инструменти	Липса на местни обучаващи по управлението на структурни инструменти
Хоризонтално подпомагане на финансовото управление, наблюдение и контрол и техническа помощ за ИСУН като инструмент за наблюдение на усвояването	Ниско ниво на разбиране за необходимостта от оценяване
Висока степен на използване на последователните насоки и наръчници, подпомагане на финансовия контрол и проверки	Загуба на средства поради недостатъчен контрол или неизправност на ИСУН
По-добро възнаграждение на персонала на ЦКЗ, СА, ОО и УО на ОПТП	Нарушения по време на изпълнението
	Голямо текучество на квалифициран персонал

4. СТРАТЕГИЯ

Стратегията отразява предвидените рискове и заключенията от анализа и предлага мерки и дейности, които ще доведат до главната цел на ОПТП. Тя е разработена в съответствие с изискванията, установени в член 32 на Общия регламент 1083/2006.

Логиката на интервенциите се базира на схващането, че ОПТП е ключов хоризонтален инструмент, който служи като предпоставка и гарант за правилното функциониране на системата на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България, която се намира в нови условия. Първият стълб на ОПТП е насочен към новостите в системата за финансиране от ЕС в страната, т.е. към структурите на централно ниво - ЦКЗ, СА, ОО и управляващите органи, които се нуждаят от помощ за бързото възприемане не само на рамката на СКФ, но и на правните изисквания за периода 2007-2013 г, различаващи се от предишния програмен период на ЕС. Изграждането на административен капацитет е ключов приоритет за администрацията в цялата страна, на която предстои да усвоява Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Също и въвеждането на функционираща система, която ще подпомага и ще доведе до пълно усвояване на СКФ в България чрез внимателно

планирани, интензивни интервенции, както и чрез точни и предварително определени дейности. В това отношение ИСУН е едно предизвикателство.

Вторият стълб е насочен към нуждата от знание, компетенции и предаване на опит чрез общуване, задълбочени анализи и локално осигурен и бърз достъп до информация.

Установените потребности от осигуряване на по-добро обучение за персонала и от повишаване на мотивацията му; от подобряване на ефективността и ефикасността на трудовото му изпълнение; от въвеждане на компютризирана система за управление и контрол; от осигуряване на прозрачност и публичност; от събиране на необходимите за статистически цели данни и информация и др. ще бъдат удовлетворени чрез изпълнение на следните мерки:

- Тясно насочени и планирани обучения на служителите от ключовите структури за координация и финансов контрол - ЦКЗ, СО, ОО и УО на ОПТП: Развитието и реализирането на план за обучение на персонала ще осигури основно обучение на всички служители. Планът ще обхване всички сфери на изпълнение на ОПТП и ще гарантира постоянно ежегодно задълбочено и специализирано обучение според личните отговорности и задължения на всеки служител по време на целия програмен период 2007 - 2013 г.
- Доставка на специализиран софтуер, на съответния специализиран хардуер и офис оборудване: Има особена нужда от осигуряване на специализиран софтуер за управление на одитните дейности и специализиран софтуер за изследване и извършване на финансов анализ, за осъществяване и документиране на проверките на място по време на одитите, за въвеждане на данни във всички преносими компютри, като по този начин се предотвратява изтичането на вътрешна информация и се удостоверява качеството на финансираните от общностния бюджет дейности.
- Проверки на място и специфични мисии: Сертифициране, одит на операциите и системни одити, осъществяване на проверки на място и мисии в България и в Република Македония, Сърбия, Турция в съответствие с Регламент 1083/2006, както и свързаните с него - 1080/2006, 1081/2006, 1084/2006, 1085/2006, а също и в Гърция и Румъния при необходимост. Осигуряване на финансови ресурси, нужни за създаването на мобилност на екипа на ОО, както и за транспортни нужди за самото извършване на проверки на място, на инспекции и одити.
- Осигуряване на ресурси и данни, необходими за подкрепа и осъществяване на дейността на комитетите за наблюдение и за всички други мероприятия, тясно свързани с ефикасното и ефективно осъществяване на ОПТП, които не са ясно упоменати по-долу.
- Осигуряване на допълнително възнаграждение на персонала с оглед оптимизиране на мотивационното управление и повишаване на ефективността и качеството на трудовото изпълнение на служителите, предприемане на превантивни мерки за избягване на текучество на квалифициран персонал и привличане на високо квалифицирани специалисти при провеждане на конкурси за нови служители.

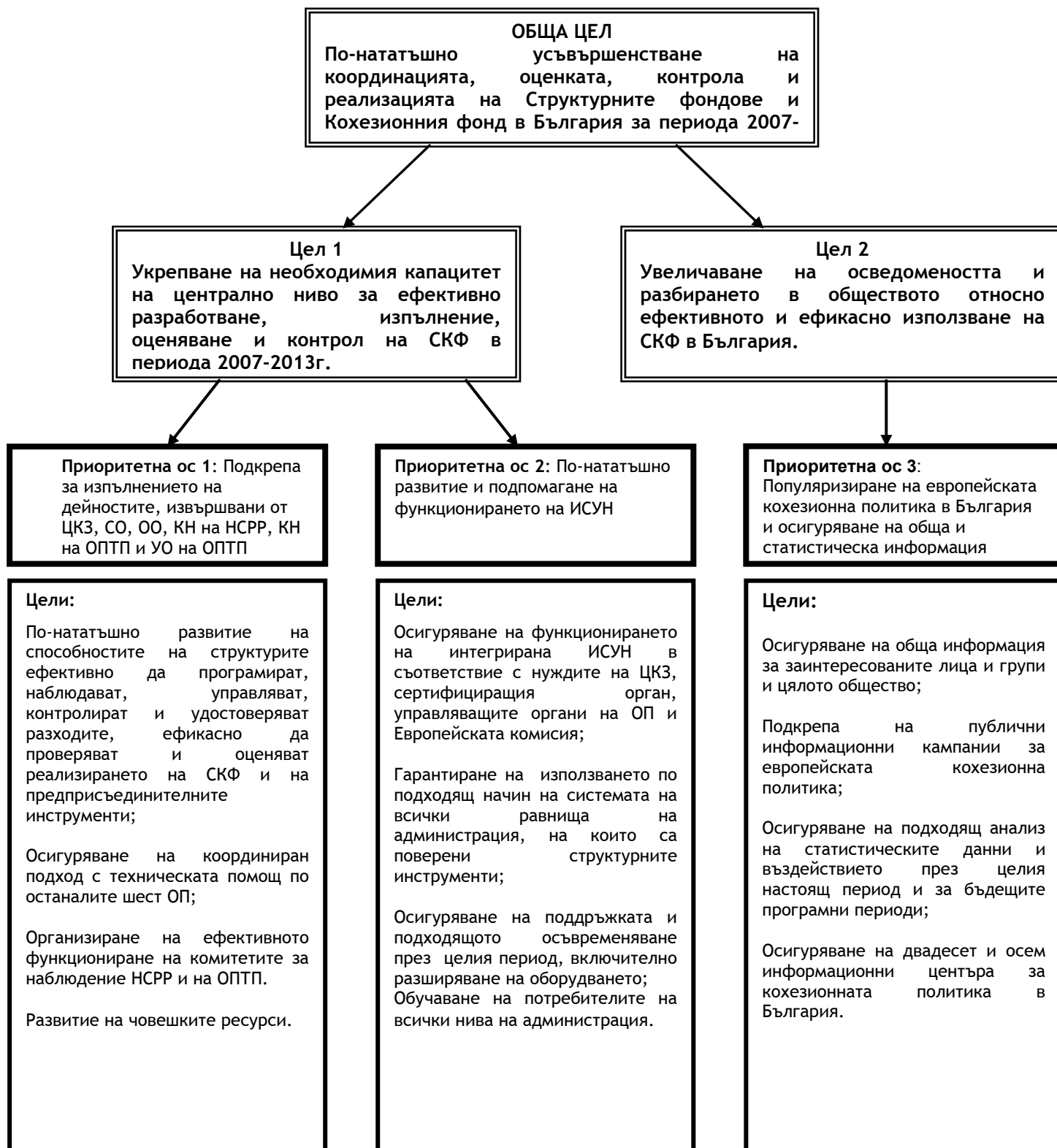
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- Текуща оценка: в изпълнение на член 48.3 на Регламент 1083/2006 по време на програмния период държавата-членка ще извършва оценки, свързани с наблюдението на ОП. Текущата оценка ще бъде възложена на външна организация.
- Наемане на външни експерти, които да подпомагат подготовката на техническата документация и на друга тръжна документация при необходимост и ако е уместно.
- Осигуряване на нормалното използване на ИСУН на всички нива от администрацията, отговорна за структурните инструменти; осигуряване на поддръжката и въвеждане на подходящи подобрения по време на целия период, включително увеличаване на оборудването.
- Обучение на потребителите от всички нива на администрацията.
- Дейности за подобряване на разбирането относно важността на помощта от Общността за превръщането на България в страна с висок жизнен стандарт на основата на устойчиво социално и икономическо развитие в рамките на цялостния процес на интеграция в ЕС.
- Създаване на широко медийно и обществено разбиране съобразно принципа за откритост и прозрачност по въпросите за финансиране от ЕС.
- Постигане на широко обществено разбиране за съдържанието, реализирането, механизма на действие и начина на усвояване на СКФ и съответното финансово разпределение в рамките на оперативните програми.
- Създаване на национална мрежа от двадесет и осем информационни центъра за европейската кохезионна политика в България. Осигуряване на функционирането на центровете и обучението, необходимо за персонала, което е тясно свързано с реализирането на информационни кампании и комуникирането към широката общественост.
- Събиране на статистическа информация и анализ на усвояването на инструментите на ЕС в България и в други страни-членки, както и развитие на капацитет за програмиране.

ОПТП посреща тези нужди чрез своите две специфични цели (съответстващи на двата стълба, упоменати по-горе) и три приоритета, описани подробно по-долу:

Цели, приоритети и действия

СХЕМА: от цели към резултати

Главната цел на ОПТП е по-нататъшно усъвършенстване на координацията, контрола и реализацията на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България за периода 2007-2013 г. ОПТП ще осигури и улесни правилното функциониране на координационния механизъм, финансовия контрол и изпълнението на структурните инструменти в България. Заедно с укрепването на отговорните структури, ОПТП цели осигуряването на надеждна информационна система за управление и наблюдение на тези инструменти, както и подходящото комуникиране и осведомяване на широката публика относно българската Национална стратегическа референтна рамка (НСРР) и европейската кохезионна политика.

Всички тези цели са предпоставка за високо ниво на усвояване и ефективно използване на структурните инструменти в България.

Специфичните цели на ОПТП са следните:

- 1. Укрепване на необходимия капацитет на централно ниво (Централно координационно звено, сертифициращ орган и одитиращ орган) за ефективно разработване, координиране, изпълнение, оценяване и контрол на СКФ в периода 2007-2013г.;**
- 2. Увеличаване на осведомеността и разбирането в обществото относно ефективното и ефикасно използване на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България.**

За постигане на тези цели са определени следните приоритетни оси:

Приоритетна ос 1:

Подкрепа за изпълнението на дейностите, извършвани от Централното координационно звено, сертифициращия орган, одитиращия орган, Комитета за наблюдение на НСРР и Комитета за наблюдение на ОПТП;

Приоритетна ос 2:

По-нататъшно развитие и подпомагане на функционирането на информационна система за управление и наблюдение;

Приоритетна ос 3:

Популяризиране на европейската кохезионна политика в България и осигуряване на обща и статистическа информация

Приоритетна ос 1: Подкрепа за изпълнението на дейностите, извършвани от Централното координационно звено, сертифициращия орган, одитиращия орган, управляващия орган на ОПТП, Комитета за наблюдение на НСРР, Комитета за наблюдение на ОПТП .

Обосновка за приоритетна ос 1

Работата на изпълнителните органи по Структурните фондове и Кохезионния фонд е свързана с успешното изпълнение на НСРР. Способността на цялата система да изпълнява, управлява, наблюдава и оценява точно използването на средствата е решаваща за правилното използване и успешно усвояване на Структурните фондове. Тази приоритетна ос на ОПТП ще осигури необходимата подкрепа за органите, които не са обхванати от оста Техническа помощ в рамките на останалите ОП, а именно Централното координационно звено, Комитета за наблюдение на НСРР, сертифициращия орган, одитиращия орган както и управляващия орган на ОПТП и Комитета за наблюдение на ОПТП. Програмата ще осигури необходимата подкрепа за усъвършенстване на приспособимостта на действието на Структурните фондове към новите нужди, за коригиране на проблеми по изпълнението и за изграждане на капацитет, който да подготви стратегически документи за следващия програмен период след 2013 г.

Този приоритет ще осигури необходимата помощ за изграждане на капацитет за наблюдение и оценка на НСРР, ще улесни събирането на необходимата информация, позволяваща успешно стратегическо управление на фондовете; ще осигури общи насоки за управление и оценяване.

ОПТП следва да е в състояние да гарантира постоянно изграждане на капацитет, което да дава възможност за бързо и ефикасно обучение на нов и заместващ персонал.

Цели:

- По-нататъшно развитие на способностите на структурите да координират, програмират, наблюдават, управляват, контролират и удостоверяват разходите, ефикасно да проверяват и оценяват реализирането на СКФ;
- Осигуряване на координиран подход с техническата помощ по останалите шест ОП;
- Организиране на ефективното функциониране на комитетите за наблюдение НСРР и КН на ОПТП;
- Оптимизиране на мотивационното управление и повишаване на ефикасността и качеството при изпълнение на отговорностите от страна на персонала;
- Предприемане на превантивни мерки, които да намалят текучеството на квалифициран персонал и същевременно да привлекат компетентни специалисти, а конкурсите за нови служители да се провеждат при осигурено допълнително възнаграждение на работната сила;
- Развитие на човешките ресурси.

Ключови области на интервенция:

- Техническа помощ за Централното координационно звено;
- Техническа помощ за сертифициращия орган
- Техническа помощ за одитиращия орган
- Техническа помощ за управляващия орган на ОПТП;

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- Техническа помощ за Комитета за наблюдение на НСРР;
- Техническа помощ за Комитета за наблюдение на ОПТП;

Индикатори

Индикатори	Очаквана целева стойност до 2013г.
Усвояване на СКФ за периода 2007 - 2013 г	80%
Сертифицирани разходи (от общата отпусната сума)	100%
Качествени одитни проверки в съответствие с изискванията (%)	100%

Приоритетна ос 1, операция 1: Обучение и подпомагане за Централното координационно звено

Специфична цел: Укрепване на административния капацитет и усъвършенстване на качеството и ефективността на работата на Централното координационно звено.

Този приоритет е съсредоточен върху усъвършенстване на координацията и укрепване на капацитета за цялостно управление, наблюдение, оценка и контрол в рамките на ЦКЗ. Координирането между всички заинтересовани, КН на НСРР и останалите седем комитета за наблюдение е от съществено значение за осигуряване на успешно изпълнение на НСРР. Нещо повече, ефективното управление и координация между двадесет и осемте информационни центъра ще доведе до по-добро регионалното координиране.

Изпълнението на НСРР ще изисква постоянно приспособяване в програмите и разпределение на средствата между приоритетите с възникването на нужди по време на изпълнението. Важно е хората, които отговарят за наблюдението и управлението на средствата, да са способни да разберат и своевременно да реагират на променящите се условия. Неспособността за адаптиране ще намали ефективността и усвояването и освен до неизпълнение на целите евентуално ще доведе до загуба на средства.

Качеството на докладване на Европейската комисия също ще бъде усъвършенствано от тази операция.

Примерни дейности:

- Развиване на капацитет за наблюдение, оценяване и адаптиране на програмите;
- Подпомагане на организирането и функционирането на Комитета за наблюдение на НСРР и неговите подкомитети;
- Създаване на капацитет за изготвяне на докладите за реализиране на фондовете;
- Изграждане на капацитет за разработване на стратегическите документи за периода след 2013 г.;
- Подготовка на мероприятия, свързани с координацията и управлението на дейностите;
- По-нататъшно адаптиране на структурите и процедурите на ЦКЗ;

- По-нататъшно изготвяне на насоки и наръчници;
- Курсове за обучение и посещения за обучение;
- Подготвяне на доклади за оценка в средата на периода и за минали периоди;
- Координиране на оценките;
- Набиране на експерти и консултанти за изпълнение на краткосрочни и дългосрочни задачи според нуждите (държавно подпомагане, липса на дискриминация, устойчиво развитие, информационни и комуникационни технологии, PR, експерти по оценка и т.н.).

Основни бенефициенти:

Централно координационно звено, Комитет за наблюдение на НСРР.

Приоритетна ос 1, операция 2: Техническа помощ за сертифициращия орган

Специфична цел: Укрепване на административния капацитет и усъвършенстване на качеството и ефективността на работата на сертифициращия орган.

Дирекция „Национален фонд” в Министерство на финансите е създадена с решение № 988/2005 на Министерския съвет като сертифициращ орган за всички оперативни програми по Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз. Дирекцията ще изпълнява и функциите на компетентен орган за получаване на плащания от Европейския съюз. Нейните отговорности включват също участие в комитетите за наблюдение, докладване пред Европейската комисия, подготовка на бюджета на Националния фонд и отчитане и докладване за всички финансови трансакции на Националния фонд.

СО има нужда от подпомагане във връзка с наетите кадри за осигуряване на ефективната работа на сертифициращия орган, както и за допустимите административни и други разходи, свързани с функционирането му.

Примерни дейности:

- По-нататъшно адаптиране на структурите и процедурите на Националния фонд;
- По-нататъшно уточняване на насоките, инструкциите и останалите документи за УО и МЗ;
- Подпомагане участието на СО в работата на КН на ОП, КН на НСРР и КН на ОПТП;
- Усъвършенстване на способността за качествено докладване на Европейската комисия и изготвяне на други доклади относно участието в СФ и КФ, включително необходимо модифициране на счетоводната система на сертифициращия орган;
- Курсове за обучение и посещения за обучение;
- Вътрешноведомствено и междуведомствено сътрудничество;

- Консултации за определени случаи (ad hoc);

Основен бенефициент:

Сертифициращият орган

Приоритетна ос 1, операция 3: Техническа помощ за одитиращия орган

Специфична цел: Укрепване на административния капацитет и усъвършенстване на качеството и ефективността на работата на одитния орган

С решение на Министерския съвет № 300/29.12.2005, променящо основното постановление за МФ, е създадена дирекция „Одит на средства от Европейския съюз” с отговорности за организирането и извършването на специфични одити и проверки на работата на звената, изразходващи средствата от ЕС и на програмите в съответствие с изискванията на разпоредбите на ЕС.

Поради контролните функции, които следва да изпълнява, дирекция „Одит на средства от Европейския съюз” няма да бъде облагодетелствана съгласно компонентите за техническа помощ от останалите оперативни програми. Затова одитиращият орган се нуждае от подпомагане по ОПТП със специален фокус върху човешките ресурси.

Показателни дейности:

В съответствие с анализа на нуждите от персонал до края на 2007 г. броят на одиторите в ОО би трябвало да достигне 34. Анализът на нуждите от персонал следва да бъде осъвременяван ежегодно до 2013 г.

- На новоназначените длъжности лица би трябвало да се осигури обучение в областта на одита и управлението на средства на ЕС и на съответното национално и европейско законодателство.
- С оглед подобряване на качеството на дейностите по проверка и осъвременяване на знанията на проверяващите следва да се предвидят ресурси за периодично обучение.

Синхронизиране на годишните планове за проверки с Европейската комисия: С оглед координиране с ЕК на дейностите на ОО по проверка се провеждат годишни заседания за избягване на припокриване на проверките и усъвършенстване на качеството им. В това отношение е необходимо да се осигури участието на одиторите от ОО в тези заседания.

ОО следва да осъвременява работните документи, насоки и наръчници в съответствие с изискванията на законодателството на ЕС и международно приетите стандарти за одит с оглед гарантиране качеството на дейностите по проверка.

- За тази цел е необходимо да се осигури организирането на съответно обучение, работни срещи, семинари, съвместни инициативи за проверка с одитори от страните-членки на ЕС за обмен на опит и практики в сферата на одита на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

По време на програмния период 2007 - 2013г. ОО ще извършва системни одити на всички управляващи органи, междинни звена и на сертифициращия орган, както и одити на операциите в рамките на управляващите органи, междинните звена, сертифициращия орган и крайните бенефициенти. Следва да бъде взет предвид броя на проверките и техният обхват, както и факта, че те ще се извършват на цялата територия на страната, и възможността да бъдат възложени на външна организация.

- За целта е необходимо да се предвидят ресурси за:

- възлагане извършването на одити на системите и одити на операциите на външни лица (подизпълнители);
- закупуване на превозни средства и осигуряване на ресурси за извършване на проверки на място на крайни бенефициенти по оперативните програми;
- осигуряване на техническо оборудване и специализиран софтуер за извършване на одити;
- осигуряване на ресурси за получаване на експертизи на вещи лица, лабораторни анализи и изследвания при одитиране на проекти за изграждане на инфраструктурни обекти, информационни системи, доставки на специализирано оборудване и др.

Дирекция „ОСЕС” е определена за одитен орган и по три оперативни програми за трансгранично сътрудничество с Македония, Сърбия и Турция и ще осъществява системни одити и одити на операции, включително и проверки на място на крайни бенефициенти по тези оперативни програми. По две оперативни програми за трансгранично сътрудничество с Гърция и Румъния, одитори от дирекция „ОСЕС” ще извършват проверки на място на крайни бенефициенти и ще извършват съвместни одити с одитори от одитните органи на Гърция и Румъния. Одитори от дирекция „ОСЕС” ще участват в работни срещи с одитори от одитните органи на Гърция и Румъния и с одитори от Македония, Сърбия и Турция за координиране и синхронизиране на одитната методология при извършване на проверки по оперативните програми за трансгранично сътрудничество.

- С оглед нормалното осъществяване на функциите и задачите на дирекция „ОСЕС” във връзка с оперативните програми е необходимо:

- осигуряване на ресурси за участие на одиторите от дирекцията в работни срещи, съвместни одити и работни посещения с цел хармонизация на одитната методология и извършване на обучение на одитори от Сърбия, Македония и Турция, работни посещения с цел хармонизация на одитната методология и съвместни одити с одитори от одитните органи на Гърция и Румъния;

Основен бенефициент:

Одитиращият орган

Приоритетна ос 1, операция 4: Осигуряване на помощ за изпълнението на ОП „Техническа помощ”.

Специфична цел: да се осигури ефективното изпълнение на ОПТП

За да се постигнат желаните резултати, ще бъде необходимо управляващият орган на ОПТП да бъде подпомаган за следното:

- Да осъществява и администрира ефективно ОПТП;
- Да наблюдава и оценява ОП и финансираните по нея проекти;
- Да подготвя годишни и заключителни доклади по изпълнението;
- Да оценява и избира подадените предложения за проекти;
- Да провежда търгове , да извършва координирането, наблюдението и контрола при реализирането на проекти
- Да утвърждава разходите за целите на официалното одобряване;
- Да финализира и редовно да осъвременява процедурно ръководство за изпълнение на ОП;
- Да подпомага работата на Комитета за наблюдение на ОПТП.
- Да подпомага нормалното функциониране на двадесет и осемте информационни центъра
- Да подпомага ежегодната оценка на ОПТП

УО на ОПТП ще осигурява всички дейности, свързани с правилното администриране, реализиране, наблюдение и оценка на ОПТП. В допълнение управляващият орган на ОП ще осигури осъвременено процедурно ръководство, което описва подробности по администрирането на ОП.

Примерни дейности:

- Оценка на подадените предложения за проекти
- Организиране на заседанията на Комитета за подбор на проекти
- Провеждане на търгове, координиране, наблюдение и контрол при реализирането на проекти
- Събиране на данни по проекта, данни от наблюдение и съответни проучвания или изпитания;
- Организиране на сесиите на Комитета за наблюдение на ОПТП;[†]
- Оценки на ОП (текущи, за минал период);[‡]
- Осъвременяването на процедурното ръководство;
- Ангажиране на персонал за подпомагане при подготовката и оценяването на проекти (формиране на пул от експерти), при проверяване на разходите по проектите, проверки на място;

Основни бенефициенти:

Управляващият орган на ОПТП и Комитетът за наблюдение на ОПТП

[†] Функциите на комитета за наблюдение на ОПТП са описани в Глава 6 - Изпълнение

[‡] Предвидените оценки са описани в повече подробности в Глава 7 - Оценяване

Приоритетна ос 2: По-нататъшно развитие и подпомагане на функционирането на единната информационна система за управление и наблюдение

Обосновка на приоритетна ос 2

В Министерство на финансите е създадена информационна система за управление и наблюдение (ИСУН), която да осигури ефикасното управление и наблюдение на изпълнението на структурните инструменти на ЕС в България.

ИСУН се основава на решение клиент/сървър, давайки на всички свързани с работата институции или организации (управляващи органи на ОП, междинни звена, членове на комитети за наблюдение - например министерства, местни институции и т.н.) достъп до централна база данни, инсталирана в Министерство на финансите. Системата се използва от всички институции, участващи в управлението и реализацията на структурните инструменти на ЕС в България.

Системата поддържа процедурите за управление на проекта през целия проектен цикъл в съответствие с отделните изисквания на управляващите органи на оперативните програми, определени разпоредби на ЕС и съответните национални закони.

Поради наличието ѝ онлайн, системата служи за проследяване на изпълнението на проектите и за управлението им в реално време от институции и организации, намиращи се в различни райони - като местни власти, регионални корпорации, правителствени организации и т.н.

Системата би трябвало да позволява цялата необходима документация по изпълнението на програмите и проектите, подходящо кодирана, да бъде изпращана от ЦКЗ и управляващите органи на Комисията. Честотата на предаването по електронен път ще съответства на изискванията за управление според договореното между Комисията и управляващия орган.

Правилната поддръжка и използване на ИСУН е от голямо значение за Европейската комисия, ЦКЗ и за всички заинтересовани, участващи в процеса. Това изисква:

- 1) Функционална и работеща ИСУН, която е в състояние да проследява подробно реализирането на структурните фондове през целия програмен период;
- 2) Добре обучени и компетентни потребители на всички нива на изпълнение;
- 3) Подходящо оборудване за изпълнение на задачите;
- 4) Прецизни наръчници, осъвременявани редовно;
- 5) Ясни и прецизни доклади за наблюдение, изготвени с информацията от системата.

ИСУН ще улесни задачите на всички нива на изпълнение: наблюдение, управление, оценка на проекти и финансов контрол. Това е една интегрирана система, която дава възможност за ясно и постоянно наблюдение на работата по прилагането на НСРР, осигурявайки информация по реализирането на

Структурните фондове от общото ниво на НСРР надолу до отделните приоритетни нива в рамките на оперативните програми.

За да се осигури функционирането на системата през целия програмен период могат да се определят няколко фази в нейното съществуване:

- *Фаза на първоначално разработване*, осигуряваща способността на ИСУН за стартиране и управление на програми;
- *Фаза на пускане на системата в действие и нейното разширяване*, която включва допълнителни нужди и следователно по-нататъшно разработване;
- *Фаза на поддръжка*, когато системата е стабилна, и
- *Фаза на постепенно преустановяване на използването на системата*, в която отново може да са необходими допълнителни елементи към нея.

Тези четири фази са пряко свързани с жизнения цикъл на европейските програми. В момента ИСУН е във фазата на първоначално разработване (както бе споменато в главата за анализ, ИСУН по принцип е в състояние да изпълнява всички съответни функции по определението и управлението на програмите, по одобрението и модифицирането, наблюдението, оценяването и одита на проекти и управление на движението на средства), която ще продължи през първата година от прилагането на структурните инструменти.

През първите две-три години от прилагането на структурните инструменти на ЕС в България ИСУН ще премине през фазата на разширяване и се очаква, че до края на програмния период системата ще стане стабилна, освен ако не бъдат приети нови разпоредби, внасящи важни промени.

За да се осигури правилно стартиране и функциониране на ИСУН, следва да бъде създадена обща централизирана структура за поддръжка за целия механизъм (хелпдеск). Тази структура трябва да осигури връзката между екипа за управление на проекта (комитета за наблюдение, ръководителя на проекта) и потребителите. Централизираната структура за поддръжка трябва да гарантира оперативния характер на системата (системно качество), което означава да се гарантира, че тя е идеално адаптирана към нуждите от добро ръководство и ефективност и да гарантира също оптималното използване на системата (координиране на механизмите).

Освен по-нататъшно развиване, ще е необходима също и поддръжка на системата. Тази поддръжка цели осигуряване на доброто функциониране на системата през целия програмен период.

От съществено значение е обучението на потребителите, тъй като е пряко свързано с качеството на регистрираните в системата данни. Всички потребители трябва да бъдат обучени възможно най-скоро когато започнат програмите, и първоначалното обучение следва периодично да се осъвременява на всеки две до три години. Необходимо е също да се предвиди специфично обучение, когато се усвояват нови функции.

Тъй като ИСУН ще обхване голям брой потребители, са необходими определени комуникационни дейности - семинари за представяне, редовни срещи за обяснение на новостите в развитието, и т.н. Организирането на редовни срещи позволява споделяне на добри практики, а също и предаване

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

на екипа по управление на проекта на възможните проблеми, срещнати в тази област.

- За да се гарантира добра работа на ИСУН, е необходимо за системата да бъдат осигурени решения за максимална сигурност и резервно дублиране заедно с комуникационното и потребителско оборудване.

Цели:

Целите на тази приоритетна ос са следните:

- Гарантиране функционирането на интегрираната ИСУН в съответствие с нуждите на ЦКЗ, на сертифициращия орган, на одитиращия орган и на управляващите органи на ОП и Европейската комисия;
- Осигуряване на правилно използване на системата на всички равнища на администрация, на които са поверени структурните инструменти;
- Осигуряване на поддръжка и въвеждане на подходящи подобрения през целия период, включително разширяване на оборудването;
- Обучаване на потребителите на всички равнища на администрация;
- Осигуряване на помощ за дейностите, извършвани по приоритетна ос 3, като се набавят необходимите статистически данни.

Ключови области на интервенция:

- Разработване и поддръжка на ИСУН;
- Постоянно подпомагане и обучение на потребителите на ИСУН;
- Обучение на потребителите, разпространение на ръководства за потребителя и комуникации, свързани с ИСУН;
- Доставка на оборудване;
- Подпомагане на хелпдеска.

Индикатори

Индикатори	Очаквана целева стойност до 2013г.
Брой организирани сесии за обучение	200+
Продължителност на периода, когато ИСУН не функционира и не е на разположение	По-малко от 5 часа на месец
Брой претенции към централното звено на ИСУН	По-малко от 2 на месец
Ефикасност на системата, що се отнася до функциите ѝ за ефективно наблюдение и оценка	100%

Приоритетна ос 2, операция 1: Поддръжка на ИСУН - на стартирането, прилагането, допълнителното софтуерно развитие и адаптиране на системата.

Специфична цел: да се осигури подкрепа и техническа помощ за прилагането и по-нататъшното развитие на ИСУН

Операцията ще обхване целия диапазон от дейности, насочени към стартирането и първоначалното прилагане на системата, както и към последващо развитие на нейната функционалност.

Бъдещото развитие на ИСУН ще бъде координирано от екипа за наблюдение и докладване в ЦКЗ в Министерство на финансите въз основа на План за прилагането и бъдещото развитие на ИСУН, на проблемите, отчетени по време на функционирането на софтуера, както и на допълнителните нужди на потребителите.

Поради сложността на ИСУН адекватната помощ на екип от софтуерни специалисти и безпроблемното функциониране на хелпдеска са от първостепенно значение за успешното стартиране и първоначално въвеждане на ИСУН. Помощта трябва да обхваща поне следните дейности:

- Дефиниране на потребителските групи и даване на съответните потребителски права;
- ИСУН трябва да бъде в пълно съответствие и да включва по адекватен начин всички административни процедури, приети от управляващите органи и междинните звена във връзка с прилагането на Структурните фондове в България. Поради това способността да се променят и поправят процедурите за ИСУН в кратък срок, когато се появят промени в законодателството и административните процедури, е от жизнено значение за правилното ѝ функциониране;
- Подготовка на стандартизирани документи (образци на документи) и въвеждането им в ИСУН
- Развитие на голям набор от стандартни справки и доклади при заявка от управляващите органи;
- Разработване и прилагане на писмени процедури за всекидневното използване на ИСУН
- Осигуряване на необходимата връзка (интерфейс) на системата с други информационни системи като SFC 2007 и счетоводните системи за структурните инструменти;
- Консолидиращи дейности след прилагането на системата, анализ на откритите проблеми, разработване на възможни разрешения.

Разработването на софтуера и на функциите на хелпдеска ще бъде поверено на външни компании след открит конкурс. Всяка нова версия или допълнителен модул ще бъдат изпитани от екипа за наблюдение и докладване в ЦКЗ със съдействието на ядро от потребители, формирано от представители на основните потребители.

Примерни дейности:

- Подобрене на ИСУН, включително развитие на интерфейс със SFC 2007 и възможен интерфейс със счетоводните системи за структурните инструменти на ЕС

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- Изготвяне на стандартизирани документи (образци) и въвеждането им в ИСУН
- Разработване на стандартни справки и доклади при заявка от управляващите органи
- Изготвяне на процедурни насоки
- Изграждане на интерфейс с информационната система за борба с измамите (AFIS) на Европейската комисия

Основен бенефициент:

Централно координационно звено

Приоритетна ос 2, операция 2: постоянно подпомагане и обучение на потребителите на ИСУН

Специфична цел: да се осигури обучението на текущите и потенциалните потребители на ИСУН

Обучението е съществен елемент от стратегията за приложението на системата. Всички потребители трябва да имат достатъчно познания, за да могат да работят точно и безпроблемно с модулите на системата през целия програмен период.

Определят се минимум три различни вида обучение.

Първият вид е *разширено обучение* за всички потребители по време на фазата на стартиране и разширяване на ИСУН.

Вторият вид е стандартизирано обучение по време на фазата на поддържане на системата.

Третият вид е специализирано обучение, когато се извършват важни промени в ИСУН и се въвеждат нови модули.

Ще бъде съставен многогодишен план за обучението на потребителите на ИСУН, който ще посочва нивата на обучение и целевите групи.

Намесата ще подпомага организирането на сесии за обучение за всички потребители на ИСУН. По приблизителни преценки броят на потребители ще бъде минимално 1200 (ЦКЗ, УО на ОП, СО, ОО, МЗ) на централно и регионално равнище. Дори и повечето потребители да бъдат обучени в началните години на прилагането, все пак съществува необходимост от редовно обучение. Освен това е необходимо потребителите да се обучават винаги когато в системата се въведе нов модул или функционалност.

Обучението следва да бъде организирано в специфични модули на различни нива (начинаещи, напреднали, експерти). За осигуряване на подходящо функциониране на системата и ефективност на обучението, някои потребители ще бъдат обучени да обучават. Ще бъде необходимо широкото разпространение на материалите и ръководствата за обучение.

Намесата ще финансира също и изготвянето и разпространението на насоки и ръководства за потребителите, осъвременявани за всеки нов модул на системата. Тези ръководства, предлагани на хартия и в електронен формат

(например CD ROM, формат MS Windows Help или Flash multimedia) трябва да са леснодостъпни и да съответстват на реалните нужди на потребителите.

Поради факта, че ИСУН ще обхване голям брой потребители, се появява необходимостта от провеждане на някои комуникационни дейности, например презентационни семинари, редовни срещи, свързани с нововъведенията и др. Организирането на редовни срещи позволява споделянето на добри практики, а също и запознаване на ръководния екип на проекта с евентуалните проблеми, възникнали в тази област.

Примерни дейности:

- Организиране на мероприятия за обучение
- Постоянно обучение на обучаващи
- Обучение на нови потребители
- Съдействие и консултиране по специфични операции
- Съставяне и разпространение на ръководства за потребителя
- Организиране на семинари и срещи

Основни бенефициенти: Централно координационно звено, одитиращ орган, сертифициращ орган, управляващи органи на оперативните програми, междинни звена, крайни бенефициенти

Приоритетна ос 2, операция 3: Въвеждане на хелпдеск за ИСУН

Специфична цел: да се осигури безпроблемната работа на ИСУН в технически и логистичен аспект.

Операцията ще спомогне за функционирането на хелпдеск в Министерство на финансите.

За да се гарантира нормалната работа на ИСУН, следва да бъде създадена обща централизирана структура за поддръжка за целия механизъм (хелпдеск). Тази структура трябва да осигури връзката между екипа за управление на проекта (комитета за наблюдение, ръководителят на проекта) и потребителите. Централизираната структура за поддръжка трябва да гарантира оперативния характер на системата (системно качество), което означава да се гарантира, че тя е идеално адаптирана към нуждите от добро ръководство и ефективност, и да гарантира също оптималното използване на системата (координиране на механизмите).

Дейностите на хелпдеска са следните:

- а) Докладване на технически дефекти (по време на фазата на пускане в действие и разширяване на системата)
- б) Управление на промените
- в) Подпомагане на потребителите на ИСУН
- г) Осъвременяване на основните данни и процедури (включително възможно взаимодействие със счетоводната система или системи на СКФ)
- д) Поддържане на база данни относно обучението

е) Помощ за осъществяването на административни процедури на равнище управляващ орган и междинни звена

ж) Други задачи, които може да се появят на етапа на реализиране

Примерни дейности:

Подпомага създаването и функционирането на хелпдеска

Основен бенефициент:

Централното координационно звено

Приоритетна ос 2, операция 4: Закупуване на хардуер за нуждите на ИСУН

Тази операция има за цел да се осигури необходимото IT и комуникационно оборудване за нормалното функциониране на ИСУН.

За пълното функциониране на системата (с около 1200 потребители) ще бъде необходима допълнителна апаратура. Това се отнася до сървъри и оборудване, използвани за поддържането на централна база данни, инсталирана в Министерството на финансите, както и IT и телекомуникационни устройства, необходими за осигуряване на широкообхватни мрежи.

Инфраструктурата на ИСУН трябва да осигурява максимална сигурност на компютърните системи и решенията за резервно копиране.

Примерни дейности:

Осигуряване на софтуер и хардуер, необходими за поддържане на централна база данни, IT и телекомуникационни устройства, гарантиращи широко мрежови връзки, както и софтуер и хардуер, които да дадат максимална сигурност на компютърната система и подsigуряващи решения.

Основен бенефициент: Централното координационно звено

Приоритетна ос 3: Популяризиране на европейската кохезионна политика в България и осигуряване на обща и статистическа информация

Обосновка за приоритетна ос 3

Като част от европейското семейство България ще участва в провеждането на общата регионална политика на ЕС, която цели засилване на икономическото и социално сътрудничество в Общността и намаляването на различията в нивата на развитие между отделните региони на страните-членки.

Обществената подкрепа за членството на България в Евросъюза е изключително висока и данните от социологическите проучвания сочат от 76 до 85 % обществено одобрение. Високият процент на положителните нагласи се дължи в значителна степен на така наречения “неинформиран оптимизъм”. В тази връзка е осезателна нуждата от детайлна и регулярна

информация за процеса, ползите, отговорностите и предизвикателствата, произтичащи от членството ни в ЕС.

Провеждането на разяснителни и информационни кампании в рамките на Приоритет 3 цели запазването на нивото на подкрепа за членство в ЕС на основата на разбиране на ползите от европейските политики и прехвърляне на познанията за всички аспекти на европейската интеграция към заинтересованите страни и широката общественост. Усилията ще бъдат насочени към подпомагане на централните и местни власти, както и неправителствения сектор за успешна интеграция на България към ЕС.

Дейностите за повишаване на информираността на българското общество ще се концентрират върху следното:

- да се организират разяснителни кампании относно целите и националните приоритети за развитието на страната в периода 2007 - 2013 година;
- да се обясни на всички заинтересовани страни стратегията за развитие, разработена в Националната стратегическа референтна рамка и оперативните програми;
- да се представят условията и параметрите за финансиране на проекти от Европейските структурни фондове.

Цели

- Осигуряване на обща информация за заинтересованите лица и групи и за цялото общество;
- Подпомагане на публични информационни кампании за европейската кохезионна политика;
- Осигуряване на съответен анализ на статистическите данни и въздействията през целия настоящ и за следващия програмен период;
- Осигуряване на двадесет и осем информационни центъра относно кохезионната политика в България.

Основни области на интервенция:

- планиране и координиране на комуникационна стратегия
- действия за създаване на ясна обществена и медийна представа за принципната политика за прозрачност и откритост по въпросите на европейското финансиране.
- действия за постигане на широка обществена информираност за същността, приложението, механизма на действие и начина на усвояване на ЕСФ и тяхното разпределение като финансов ресурс по оперативните програми.
- действия за по-добро разбиране за значението на помощта от Общността за превръщането на България в страна с високо качество на живот, основано на устойчиво социално-икономическо развитие в процеса на цялостно интегриране в ЕС.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- действия по създаването на национална мрежа от 28 регионални информационни центрове.

По всички операции от Приоритет 3, Министерство на финансите ще отговаря за координиране на информацията и публичните действия, планирането и внедряването на цялостна комуникационна стратегия, изграждането на национална мрежа от регионални информационни центрове и поддържане на единен информационен портал. Дирекция „Връзки с обществеността и протокол” ще действа като Централен информационен офис (ЦИО), поддържащ и подпомагащ регионалните информационни центрове, опериращи като главни точки на контакти и референтни служби;

Индикатори:

Индикатори (ефекти и резултати):	Очаквана целева стойност до 2013г
<i>Степен на информираност сред населението от 21 до 64-годишна възраст относно кохезионната политика и приоритетите на НСРР</i>	70%
<i>Изцяло функциониращи и оборудвани информационни центрове (28 на брой на равнище NUTS 3)</i>	100%
<i>Брой информационни кампании</i>	14+
<i>Брой проучвания на общественото мнение</i>	10,000+
<i>Напълно функциониращ информационен портал</i>	100%
<i>Среден брой посещения на уеб-сайта на месец</i>	5000+
<i>Брой изследвания/статистически доклади</i>	7+
<i>Степен на удовлетвореност на потребителите от онлайн услугите</i>	80%

Приоритет 3, Операция 1: подкрепа на обществените информационни кампании за европейската кохезионна политика

Специфична цел: да гарантира адекватно цялостно разбиране за кохезионната политика на национално ниво и на равнището на ЕС.

Основно средство за постигане на приоритетите по операция 1 ще бъде реализирането на информационни кампании на регионално и национално ниво, които да запознаят всички потенциални бенефициенти по еврофондовете с перспективите и възможностите, които предоставя Общността пред страната ни, както и да постигне широка обществена подкрепа за провежданите политики на Евросъюза.

За постигането на успех при ефективното и ефикасно използване на средствата от СКФ е необходимо отделните групи - адресати на информационните кампании по отношение на НСРР и СКФ, да получат ясна представа за необходимостта от:

- Наличието на добра координация между всички заинтересовани страни;
- Изграждането на национален капацитет

- Осигуряването на равен достъп до финансиране за всички, които отговарят на необходимите критерии
- Поддържане на високо ниво на информираност на органите на държавната и общинската администрация
- Получаването на средства от Структурните фондове зависи от проактивната позиция на заинтересованите групи и лица и от усилията им да изпълнят необходимите условия за финансиране;

Примерни дейности:

1. Постигане на обществена яснота за приоритетите в развитието на страната до 2013 г. чрез разясняване на НСРР и ОП за финансиране чрез СФ и КФ.
2. Осигуряване на разбиране и признание за ролята на Структурните фондове на ЕС
3. Информирание на широката общественост и отделните социално-икономически групи, сдружения и обществени организации за процесите по финансиране от еврофондовете.
4. Обясняване на взаимната свързаност между добре координираните усилия на всички групи в обществото - държавни и общински структури, медии, бизнес, неправителствен сектор - върху крайните резултати при усвояване на средства от европейските програми.
5. Предоставяне на възможно най-широк достъп до публична информация за структурата и функционирането на ОП, КФ и СФ. Разясняване на същността им и на конкретните механизми за усвояване на средствата.
6. Комуникиране на визията на правителството за цялостното развитие на страната през следващите шест години. Изграждане на ясна представа за последователните усилия за реализиране на националните приоритети. Акцентиране на подхода на прозрачност в този процес.

Основен бенефициент:

Централното координационно звено, Централният информационен офис, управляващите органи, общините, широката общественост

Приоритетна ос 3, операция 2: осигуряване на подходяща статистическа информация, данни и анализ на въздействието по време на целия текущ, както и на следващия програмен период.

Специфична цел: да се гарантира осигуряването на адекватни статистически и сравнителни данни по време на периода 2007 - 2013 г, както и за програмните документи на стратегическо ниво (които не са секторно специфични) за периода 2014 -2020 г.

- да се осигури максимална информираност, лесен и прозрачен достъп до цялостния процес на усвояване, управление, мониторинг и контрол на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС чрез интернет уеб-сайт, изпълняващ ролята на централизиран портал.

- да се осигурят адекватни стратегически и сравнителни данни през целия период 2007-2013 г. и за програмните документи на стратегическо ниво за периода 2014-2020 г. (неспецифични за отделни сектори).

Съобразно с принципа за прозрачност и за да се допринесе за доброто управление в бъдеще и за правилен процес на вземане на решение, както и за да се съберат важни данни за конкретното разбиране на финансирането от ЕС и неговите последици, ще бъде необходимо:

- Да се анализира текущото икономическо положение и да се направят оценки на въздействието на финансирането от страна на ЕС и неговите последици;
- Да се подготвят стратегически данни относно усвояването в краткосрочен и дългосрочен план (текущи данни и прогнози);
- Да се сравнят резултатите от финансирането в различните сектори;
- Да се изследва и по възможност да се интегрира европейска кохезионна политика в България в макроикономическата политика;

В допълнение съставянето, разработването и анализът на адекватна информация са от изключително значение за подготвянето на стратегическите (неспецифични за секторите) програмни документи за програмния период 2014-2020г. Програмирането за периода 2014-2020 г. ще се проведе съответно съгласно приоритета „Техническа помощ” на всяка оперативна програма - Околна среда, Транспорт, Конкурентноспособност, Човешки ресурси, Административен капацитет и Регионално развитие. Затова тази операция ще финансира подготовката на следващия цикъл документация от типа на НСРР, включително извлечените поуки от предишни периоди.

Операция 2 ще финансира различни дейности, свързани със събирането и анализа на информация, анализ на нивата на усвояване; анализи на въздействието на финансирането от ЕС; финансиране на разходите за изготвяне и публикуване на несекторни програмни документи за периода 2014-2020г.

В рамките на тази операция ще бъде извършено и реструктуриране на съществуващия сайт www.eufunds.bg в единен портал за обща и специализирана информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд /СКФ/ на Европейския съюз в България.

Служителите на съответните ОП ще бъдат отговорни също така за изготвянето и актуализацията на въвежданата информация. Достъпа на административните структури за въвеждане и прецизиране ще бъде адекватно контролиран, като действията по актуализирането на портала ще се извършват само от определени със заповед длъжностни лица.

Подробна информация ще се представя на сайта в срок до 5 работни дни след приемането на съответния нормативен акт, процедурен наръчник или стратегически програмен документ или провеждането на събитие, имащо отношение към изпълнението на дейностите по усвояването на Структурните фондове или Кохезионния фонд на ЕС;

На въвеждане в портала ще подлежат следните документи и свързана с тях информация:

- Регламенти на ЕС относно Структурните фондове.
- Нормативни актове.
- Стратегически програмни документи.
- Процедурни наръчници, ръководства и правила.
- Информация за изпълнени проекти.
- Насоки и форми за кандидатстване.
- Актуални новини относно изпълнението на дейностите по усвояването на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.
- Други документи и информация, свързани с управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Примерни дейности:

- Достигане до целта прозрачност по усвояване на средствата от ЕФ;
- Осигуряване на равнопоставеност и лесен достъп до информация
- Осигуряване на възможност на крайните потребители да намерят цялостната информация на едно място - програмни документи, институционална и законодателна рамка, изпълнение на НПР, НСРР, информация по фондове и програми, изпълнение и статус на проекти, информация за неусвоени средства по оперативни програми, примерни договори, проекти, механизми за кандидатстване, начини на финансиране, схеми, успешни практики, линкове към сайтовете на ОП и др. полезни връзки.
- Насърчаване участието на гражданското общество в процеса по усвояването на средствата по СКФ на ЕС;
- Представяне на европейската помощ като реална финансова перспектива за развитие на всички сфери на общественно-политическия живот на страната.

Основни бенефициенти:

Държавни институти и агенции за анализи и/или статистически институти, участващи в НПР, НСРР, оперативните програми, Националната програма за реформи.

Приоритетна ос 3, операция 3: Функциониране на национална мрежа от регионални информационни центрове за кохезионна политика в България.

Специфична цел: Създаване и осигуряване на ефективно функциониране на 28 информационни центъра на ниво III съгласно номенклатурата на териториалните единици на статистиката (NUTS III), осигуряващи информация относно кохезионната политика в България.

Демонстрирането на значителен напредък в подобряването на ефективността, прозрачността и равнопоставеността при използването и управлението на средствата от програми и фондове на ЕС, в осигуряването на работещ механизъм и капацитет за тяхното усвояване и на публичност и достъп до информация, свързана с тези фондове, са ключов фактор в спечелването на доверие у българските граждани, организации и бизнеса.

Един от основните проблеми за разрешаване е голямата разлика в нивото на информираност в столицата и големите градове, от една страна, и малките населени места, от друга. Съществува голямо различие в степента на информираност и мотивация за търсене на информационни източници.

С цел постигане на равнопоставеност и прозрачност на регионално равнище и осигуряването на близък и подходящ достъп до информация относно ЕС и целите на националната кохезионна политика, се предвижда създаването, управлението и контрола на национална мрежа от 28 регионални центрове, по един във всеки областен град.

Центровете ще бъдат свързани по между си. Връзката им с Централния информационен офис (ЦИО) ще се осигури чрез компютърна система и единен сайт. Информационните центрове ще функционират като ресурсни източници за населението в съответните области. Те компетентно ще насочват въпросите на потенциалните кандидати към подходящия управляващ орган, ще организират мероприятия, свързани с тяхната дейност и ще подготвят материали, съобразени с нуждите на населението в определените региони. Мрежата също така ще обменя информация и опит и ще идентифицира различни начини за подобряване на комуникационните дейности за повишаване на популярността на мерките и помощта от Общността сред потенциалните бенефициенти и широката общественост, както и за подобряване прозрачността и популяризирането на проектите, финансирани от ЕС.

Всички посетители на регионалните центрове ще имат възможност да получат компетентна и максимално изчерпателна информация на място или да бъдат насочени към допълнителни източници, когато това е необходимо. Центровете ще дават възможност за достъп до специално създадена база данни, специализирана литература, наръчници, брошури, промоционални материали, ще имат възможност да се осведомяват за предстоящи събития и мероприятия.

Адекватното оборудване е от съществено значение за резултатната работа и изпълнението на поставените задачи. Тази операция следва да гарантира наличието на достатъчен брой компютърен офис хардуер, специализиран софтуер и електронно оборудване, необходими за нормалната работа на избраните институции, участващи в процеса на изпълнение. Създаването на подходяща материална база, наемането на достатъчно квалифицирани консултанти, обучението и подбора на служителите в тези центрове е също от ключово значение за успешното изпълнение на поставените задачи.

За тази цел е необходимо да се осигури и организирането на съответното обучение, работни срещи, семинари, съвместни инициативи с подобни структури/национални мрежи от страните членки на ЕС за обмен на опит и

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

практики в сферата на комуникациите, информацията и публичността на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

Основни бенефициенти:

ЦКЗ, регионите на ниво NUTS III

5. ФИНАНСОВ ПЛАН

Таблица 1: Очакван принос на ЕС към оперативната програма „Техническа помощ” 2007-2013г., по години

(в евро)

Общо 2007 - 2013 ЕФРР	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
48 296 513	3 512 400	5 141 700	7 001 019	7 377 256	7 898 065	8 421 780	8 944 293

Таблица 2: Показателна финансова таблица за оперативната програма „Техническа помощ” 2007-2013 г., по приоритетни оси

Приоритетна ос	Финансиране от Общността ЕФРР(в евро)	Национално финансиране			Общо П	Процент на съфинансиране от ЕС	ЕИБ, други финансови инструменти
		Държавно	Частно	Общо			
1	2	3	4	5=3+4	6=2+5	7=2/6x100	8
ПОс 1	25 00 0000	4 411 765	0	4 411 765	29 411 765	85	-
ПОс 2	9 659 303	1 704 583	0	1 704 583	11 363 886	85	-
ПОс 3	13 637 210	2 406 566	0	2 406 566	16 043 776	85	-
ОБЩО	48 296 513	8 522 914	0	8 522 914	56 819 427	85	-

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ

В изпълнение на Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006, изпълнението на оперативната програма е отговорност на управляващия орган. Контролът на съответния УО се осъществява от Комитета за наблюдение на програмата. По-долу са описани основните и специфичните задължения и отговорности на КН на ОПТП и на УО на ОПТП.

С решение на Министерски съвет № 289 от 30 октомври 2006 г се регламентира създаването на отдел Оперативна програма „Техническа помощ” в рамките на Министерство на финансите, който ще изпълнява ролята на управляващ орган за ОПТП.

Наред с подсилването капацитета на отговорните структури ОПТП цели да осигури надеждна единна информационна система за управление на

Структурните фондове, подходящо комуникиране и информиране на широката общественост относно НСРР и кохезионната политика в съответствие с общата цел на ОПТП - „да се усъвършенстват допълнително координирането, оценката, контрола и прилагането на Структурните фондове и Кохезионния фонд в България през периода 2007-2013 г.”

Основни дейности на ОПТА

- Сключване на оперативни споразумения със сертифициращия орган;
- Изработване на правила за приемливост на разходите и правила за избор на проекти, които да послужат като основа за подбор на допустими / приемливи проекти;
- Подготвяне на различни програмни документи, вкл. процедурен наръчник за изпълнението на програмата, стандартни форми на документи и др.;
- Осигуряване на насоки за цялостната работа на Комитета за наблюдение, подготвяне на анализи и допълнителни документи с цел подобряване, улесняване и постигане на висок стандарт при взимането на решения в съответствие със специфичните цели на програмата;
- Мониторинг на процедурите по провеждане на търгове и сключване на договори, прилагани от бенефициентите на програмата;
- Изработване на процедури, гарантиращи съхранението на всички документи, направените разходи и проведените одити съобразно изискванията на чл. 90 от Общия регламент 1083/2006;
- Изготвяне и изпращане на искания за плащания до сертифициращия орган на базата на изготвени финансови прогнози;
- Проверка на действителната доставка на продукти и услуги, както и на това дали декларираните от бенефициентите / контракторите разходи за операции са действително направени и дали са в съответствие с националните правилата и тези на Европейската общност;
- Подготовка на целия набор от документи за сертифициране на програмата и изпращането му до сертифициращия орган (сертификат за направените разходи, доклад на сертифициращия орган за приемливост на разходите);
- Извършване на плащания на база на представени искания;
- Изграждане на система за проследяване на операции и документи;
- Подготовка на регулярни доклади и финансови прогнози за целите на сертифициращия орган;
- Изготвяне на годишни и на окончателния доклад за изпълнението на програмата и изпращане до Европейската комисия след получаване на одобрение от Комитета за наблюдение;

- Извършване на проверки на място относно изпълнението на проектите по оперативната програма;
- Осигуряване извършването на оценка на програмата от наети външни експерти съобразно регулациите, правилата и процедурите на Европейския съюз;
- Осигуряване поддържането на отделна счетоводна система за всички трансакции, отнасящи се до операции, извършени по програмата;
- Осигуряване на система за записване и съхранение в електронен формат на счетоводни записи за всяка операция по програмата, както и на система, осигуряваща събирането на данни по изпълнението на програмата, необходими за осъществяването на финансов мениджмънт, мониторинг, одит и цялостна оценка на програмата;
- Архивиране на цялата документация свързана с реализирането на проектите на бенефициентите и на програмата като цяло, за период, не по-къс от този, дифиниран в Регламента 1083 / 2006г. на ЕС;
- Осигуряване спазването на изискванията за публичност и разпространение на информация, залегнали в чл. 69 от Регламент 1083 / 2006г - осигуряване и техническа подкрепа на цялостния процес по осигуряване на публичност, провеждане на информационни кампании и повишаване на цялостната информираност на населението за приноса на Общността към развитието на страната;

Подбор на проекти за финансиране

Управляващият орган носи цялостната отговорност по процедурата за подбор на проекти. Той разработва основни критерии и ги представя за одобрение пред Комитета за наблюдение на ОПТА. Управляващият орган гарантира прозрачността, обективността и ефикасността на процедурата по оценяване, и с това качеството на одобрените проекти.

За да се гарантира обективност на оценката, членовете на комисията за подбор на проекти и експертите, които са свързани по някакъв начин с оценяването проектно предложение, не участват в процеса. В работата на комисията може да бъдат включени независими експерти, поканени поради специализираното им експертно познание в дадена област, нужно за правилно оценяване на проектите. Оценката на проектите се извършва на базата на разработените критерии за подбор на проекти, които са получили одобрението на Комитета за наблюдение.

Финансово управление и система за контрол на ОПТП

Цялостното финансово управление и контролът върху съфинансираните проекти са обща отговорност на УО и на СО.

Уточненото по-долу разделение на задълженията, функциите и отговорностите по отношение на управлението на исканията за отпускане на средства, от една страна, и процесите на сертификация, от друга, се основава на националното законодателство и въведените правила на ЕС.

Управляващият орган ще има задължението да избира предложенията за проекти и да извършва плащания на изпълнителите според одобрените разходи.

УО на ОПТП извършва проверки за:

- Съобразност (фактурите се прилагат към проект, одобрен в рамките на ОП, и това може да бъде проверено)
- Формални изисквания (фактурите са били издадени на името и адреса на бенефициента, датата за изпълнение е по-късна от датата на одобрение на молбата за кандидатстване)
- Съдържание (фактурите съдържат приемливи разходи, включени в договора или предварително одобрени, които съответстват на целите на операцията и т.н.)
- Благонадеждност (фактурите не са били подадени към друга програма, според формалните проверки те отговарят на нормативните изисквания и др).

С доклада за съответствие УО потвърждава, че:

- Разходите по операцията са в съответствие с разпоредбите на Регламента на Комисията 1685/2000 и разработените от ОПТП критерии за приемливост.
- Очакваният резултат от операцията е в съответствие с целите на съответната програма
- Искането за плащане е на базата на признати разходи, действително направени от бенефициентите, както и че придружаващата документация е налична
- Разходите са направени в рамките на признатия период за оперативната програма
- Физически и финансов напредък е бил наблюдаван, в това число на базата на проверки на място, където е уместно
- Доказателство за получено финансиране е на разположение и е налице задоволително одитно проследяване, т.е. то съответства на Приложение 1 от Регламент на Комисията (ЕС) 438/2001

На базата на сертифицирани фактури управляващият орган представя искане за национално финансиране и съфинансиране от фондовете на ЕС периодично на ниво операция или за индивидуален проект. Молбата за плащане е официален писмен документ, изготвен от УО за СО, с искане за авансово, междинно или заключително изплащане на определената сума. Молбата е в български лева. Информацията, включена в молбата, ще се отнася за предишния месец. Документът трябва да бъде одобрен от СО.

Вътрешен одит ще се осъществява от Дирекция „Вътрешен одит” на Министерство на финансите. Системата за вътрешен одит включва одит на политиките, процесите, задачите, поведението и други специфични аспекти, които могат да допринесат за ефективното и ефикасно управление на ОПТП посредством адекватно реагиране спрямо оперативните, финансовите и други комбинирани рискове в процеса на изпълнение на целите:

- Защита на фондовете на ЕС и на националния бюджет от незаконни действия, загуба или измами;
- Осигуряване на качествени вътрешни и външни доклади, което налага поддържането на съответните архиви и процеси, осигуряващи надеждна информация;
- Осигуряване на съответствие между националното и европейското законодателство, както и с политиките, третиращи етични въпроси.

Одитно проследяване

Одитното проследяване е средство за системно наблюдение, препоръчано от ЕС за осъществяване на мониторинг върху усвояването на СКФ. То изисква описание на програмата и на изпълнението на проектите под формата на текстове, таблици и диаграми. Това описание включва различни нива на комуникация, както и процесите на управление и на предварителна проверка, като по този начин позволява осъществяването на наблюдение и допълващи дейности.

Информационна система за управление и наблюдение (ИСУН)

УО е отговорен за разработването и поддръжката на Информационна система за управление и наблюдение (ИСУН) през целия цикъл на управление на ОПТП, включително техническите и финансовите аспекти.

Управление на риска

Управлението на риска е продължителен процес. Идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, които могат да затруднят постигането на целите на ОПТП, е задача на ръководството на ОПТП. Управлението на риска при ОПТП създава основа за повишаване на управленската ефективност. То помага да се разрешат проблемите, които са отвъд допустимите равнища на риск, и да се установят сферите, в които системите за контрол са най-ефективни.

Управлението на риска е и средство за взимане на стратегически решения. УО е отговорен да осигури провеждането на оценка на риска и ще направи всичко възможно да минимизира и смекчи възможните рискове в институциите, засегнати от изпълнението на ОПТП.

Доклад за нередностите

Всички съответни органи са отговорни за откриването на нередности и съобщаването им на УО на ОПТП, който на тази основа изготвя доклад за нередностите до сертифициращия орган. Сертифициращият орган изготвя доклади за нередностите и носи цялостната отговорност за финансови корекции и възстановяване на неправилно платени суми.

Комитет за наблюдение на оперативната програма „Техническа помощ”

В съответствие с член 63 от Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006 в Министерството на финансите е създаден Комитет за наблюдение, чиято цел е периодично да осъществява наблюдение и да оценява ефикасното изразходване на фондовете, започналите проекти, както и правилното

изпълнение на оперативната програма. Министърът на финансите издава заповед, с която се определят членовете на КН с право на глас и техните заместници. Всички заместници могат да участват в заседанията като наблюдатели или с цел да оказват техническа помощ. Те упражняват право на глас, при положение че редовните членове на Комитета отсъстват. Решенията ще се приемат с консенсус и ще бъдат отразени в протокол.

КН ще работи под юрисдикцията и съобразно правната рамка на страната и ще съблюдава общите правила за дейността на КН, изготвени от ЦКЗ в Министерството на финансите.

При формирането на КН на ОПТП се съблюдава принципът за равнопоставеност на половете. Освен това съставът на КН се основава на принципите за партньорство и равни възможности, като се обръща специално внимание на връзките с гражданското общество.

КН се състои от председател, членове и наблюдатели. Като наблюдатели в КН на ОПТП могат да участват представители на ЕК.

КН на ОПТП е създаден, за да осъществява следните дейности:

1. Прави периодичен преглед на осъществения напредък към постигане на специфичните цели и на приоритетите на ОПТП въз основа на документи, представени от ръководителя на управляващия орган;
2. Предлага на управляващия орган промени в ОПТП, които да направят възможно постигането на целите на програмата или усъвършенстването на нейното управление, или нейния цялостен принос към управлението на СКФ; може да вземе решение за преразпределение на средствата от бюджета на ОП между отделните приоритети, което трябва да бъде одобрено от ЕК след преговори с УО;
3. Разглежда критериите, предложени от ръководителя на управляващия орган, за избор на проекти. В рамките на програмния период може да приеме изменения в одобрените критерии след мотивирано предложение от страна на ръководителя на управляващия орган;
4. Разглежда и одобрява годишните и окончателни доклади по изпълнението на ОПТП, внесени от УО на ОПТП, и дава разрешение за предоставянето им на ЕК;
5. Възлага на управляващия орган да представя на Централното координационно звено одобрените доклади;
6. Разглежда информацията по годишния доклад за контрол на изпълнението на ОПТП, както и коментарите на Комисията;
7. Разглежда и одобрява предложения за промени в съдържанието на решението на Комисията във връзка с помощта от фондовете;
8. Разглежда и одобрява предложения за преразпределение на средствата между отделните приоритети на ОПТП;
9. Одобрява информацията от одитния орган за годишните доклади за контрол на ОПТП, приема графика за коригиращите мерки и одобрява доклада за изпълнението на коригиращи мерки;

10. Може да изпълнява допълнителни задачи в резултат от вътрешните процедурни правила.

11. На първото си заседание КН на ОПТП приема набор от вътрешни правила, включително свои процедурни правила и етичен кодекс, след одобрение от страна на ръководителя на УО на ОПТП. Те ще бъдат съобразени с институционалната, финансовата и правната рамка на страната и ще бъдат приети със съгласието на УО, така че да бъде способен да изпълнява задачите си.

УО редовно ще информира КН за напредъка, постигнат при изпълнение на решенията, взети по време на предишните му заседания.

КН може, ако сметне за необходимо, да формира временни или постоянни подкомитети, които да се занимават с конкретни въпроси.

Комитетът за наблюдение на ОПТП се състои от председател, членове и наблюдатели.

Председател на Комитета ще бъде заместник-министърът на финансите, под чието ръководство се намират структурите, които управляват и изпълняват оперативната програма. Заседанията на КН ще се провеждат поне два пъти в годината или по-често в зависимост от възникването на необходимост.

Секретар на КН ще бъде един от служителите от отдела, изпълняващ ОПТП. Основните му задължения ще бъдат да организира и подпомага заседанията на Комитета, да осигурява безпроблемното му функциониране и да води протокол на заседанията.

Комитетът за наблюдение включва следните членове:

1. на централно ниво:

- директорът на управляващия орган на ОПТП;
- директорите на управляващите органи на останалите шест оперативни програми, на ЦКЗ, СО и ПО;
- директорът на структурата в Министерство на земеделието и горите, която отговаря за Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони през периода 2007-2013г., финансирана от ЕЗФРСР;
- директорът на структурата в Агенцията по риболов и аквакултури към Министерството на земеделието и горите, която отговаря за програмата за рибарство, финансирана от ЕФР;
- изпълнителният директор на Изпълнителната дирекция за икономически анализи и прогнози към Министерството на финансите;
- представител на дирекция „Икономическа и социална политика”, дирекция „Стратегическо планиране и управление” и дирекция „Координиране на въпросите на ЕС и международните финансови институции”, Министерски съвет;
- представители на министерства, държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други институции, свързани с приоритетите на ОПТП.

2. на регионално и местно ниво:

- представител на националното сдружение на общините в Република България;
- представител на всеки регионален съвет за развитие на плановете райони.;
- представители на национално представените организации на работодатели, работници и служители, признати от Министерския съвет въз основа на Кодекса на труда.

7. Оценка

Оценката на оперативните програми е неразделна част от цялостното управление на ОП и от тяхното изпълнение, тъй като представлява инструмент за оценяване на адекватността, ефикасността и ефективността на приложената финансова помощ, както и на въздействието и устойчивостта на постигнатите резултати.

Изискването да се извършват систематични дейности за оценяване на оперативните програми и общите правила за тях са определени в Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006, регламентиращ основните постановки за ЕФРР, ЕСФ и КФ (членове 36,45 - 47).

Оценката има за цел да се повиши качеството, ефективността и последователността на помощта от ЕФРР и на изпълнението на ОПТП с оглед на специфичните цели, заложи в нея.

Оценката се извършва преди, по време на и след програмния период. Отговорност за него носят управляващият орган и съответно ЕК, в съответствие с принципа на пропорционалност, изложен в Чл. 13 на Регламент на Съвета (ЕС) 1083/2006.

Оценката се извършва от експерти или органи, вътрешни или външни, функционално независими от управляващия орган. Резултатите се публикуват съгласно приложимите правила за достъп до документи. Управляващият орган следва да осигури ресурсите, необходими за извършване на оценка, да организира изнасянето и събирането на необходимите данни и да използва различните видове информация, осигурена от системата за наблюдение.

Предварителна оценка

Предварителната оценка се извършва в изпълнение на член 48 от Регламена на Съвета (ЕС) 1083/2006. Избраният консултантски екип започна работа на 08.02.2007 г. Окончателният доклад ще бъде представен до 05.03.07. Съгласно правилата за изготвяне на ОП, предварителната оценка се добавя на последния етап преди началото на преговорите с ЕК.

Последваща оценка

В изпълнение на член 47 (3) от Общия регламент, Европейската комисия ще проведе последваща оценка със съдействието на страната-членка и УО на ОП АК, които ще осигурят събирането на необходимата информация. Последващата оценка ще вземе предвид всички извършени дейности по оценка през програмния период.

Тя ще разгледа степента на усвояване на средствата, ефективността на програмиране на Фондовете, социално-икономическото въздействие и въздействието на приоритетите на Общността. Целта е да се извадят изводи за политиките на икономическо, социално и териториално сближаване. Ще се идентифицират факторите, довели до успеха или провала при забавянето на оперативната програма, включително възможността за устойчивост и намиране на добри практики. Последващата оценка трябва да приключи до 31.12.2015 г.

Текуща оценка

По време на програмния период страната-членка ще провежда оценки, свързани с мониторинга на оперативните програми, особено когато мониторингът на програмата показва значително разминаване с първоначално заложените цели или има предложения за преработване на програмата. Резултатите се включват в годишните и редовните доклади и се обсъждат от Комитета за наблюдение, след което се изпращат на Европейската комисия.

Без да се нарушават съответните клаузи на законодателството на ЕС или националното законодателство, системата за изпълнение, описана в тази глава, може да се променя, ако това ще доведе до повишаване ефективността на оперативната програма.

8. Координиране / съгласуване с другите оперативните програми

- Решението за разработване на ОПТП е взето по-късно, когато останалите оперативни програми са в напреднала фаза на разработка. Това дава възможност както да се използва опитът на другите работни групи, така и да се избегне припокриването с обхвата на другите ОП.

- Осигурена е координираност с останалите оперативни програми. Припокриването на дейности се избягва в процеса на подготовка на ОПТП. Работната група, определена да изготви ОПТП, и представителите от управляващите органи на останалите шест оперативни програми съставиха таблица (Приложение 1), която показва, че е избегнато каквото и да било съвпадение и застъпване. Всеки управляващ орган на оперативна програма отговаря само за дейностите, свързани със собствената му програма.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ТАБЛИЦА ЗА КООРДИНИРАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ПОМОЩ

<u>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА</u>	<u>ПРИМЕРНИ ДЕЙНОСТИ, ФИНАНСИРАНИ ЧРЕЗ ТЕХНИЧЕСКАТА ПОМОЩ ПО СЪОТВЕТНАТА ОП</u>
ОП „Техническа помощ”	<p>1. Помощ за изпълнението на дейностите, извършвани от ЦКЗ, сертифициращия и одитиращия орган, и комитета за наблюдение на НСРР</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1 подпомагане и обучение на ЦКЗ 1.2 подпомагане и обучение на СО 1.3 подпомагане и обучение на ОО 1.4 подпомагане и обучение на ОПТП <p>2. По-нататъшно развитие и подпомагане на функционирането на информационна система за управление и наблюдение</p> <ul style="list-style-type: none"> 2.1 : Поддръжка на ИСУН - на стартирането, прилагането, допълнителното софтуерно развитие и адаптиране на системата. 2.2 постоянно подпомагане и обучение на потребителите на ИСУН 2.3 Въвеждане на хелпдеск за ИСУН 2.4 закупуване на хардуер за нуждите на ИСУН <p>3. Популяризиране в България на европейската кохезионна политика и осигуряване на обща и статистическа информация</p> <ul style="list-style-type: none"> 3.1 популяризиране на кохезионната политика и осигуряване на обща информация за широката общественост 3.2 осигуряване на данни и анализ
Техническа помощ по ОП „Околна среда”	1. Дейностите ще бъдат насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за изпълнението на оперативната програма. Общите дейности са свързани с:

Февруари 2007

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

	<p>1.1 Оценяване на представените проекти техния подбор (включително организиране на заседания на комитетите за оценка на проекти);</p> <p>1.2 Организиране и провеждане на сесиите на КН на ОП (и на работните групи или под-комитети на КН);</p> <p>1.3 Събиране и анализ на данни по изпълнението на ОП и наблюдение;</p> <p>1.4 Финансиране на необходимите кадри, участващи изключително в изпълнението на строго определени задачи за управление, реализиране, наблюдение и контрол на ОП;</p> <p>1.5 Извършване на одит и контрол на ОП и други свързани с това разходи (като такива за проверки на място на операциите, извършвани в рамките на ОП);</p> <p>1.6 Модернизиране и поддръжка на информационната система за наблюдение и управление и осигуряване на техническо оборудване за изпълнението и управлението на ОП;</p> <p>1.7 Подготовка, организиране и провеждане на обучение за укрепване на капацитета на УО, МЗ, ВПЗ, КН (и неговите под-комитети) и комитетите за оценка на проекти в рамките на ОП;</p> <p>1.8 Извършване на проучвания, тестове и аналитични оценки във връзка с ОП, включително наемане на външни експерти за усъвършенстване на системата за изпълнение на ОП и подготовката на нови програмни документи за следващия програмен период;</p> <p>1.9 Обучение на крайните бенефициенти на ОП по отношение на засилване на техния капацитет за подготвяне и представяне на проекти и за добро управление на одобрените проекти;</p> <p>1.10 Оценяване на ОП</p> <p>2. Дейности, които имат за цел да се осигури необходимото подпомагане за осигуряване на публичност и популяризиране на ОП. Общите дейности са свързани с:</p> <p>2.1 Подготовка, организиране и изпълнение на комуникационен план на ОП, включително предвидените дейности за публичност на програмата, на нейните цели и приоритети (например семинари и други информационни мерки с участието на социално-икономически партньори; разработване и поддръжка на уеб-сайт, информиращ потенциалните</p>
--	--

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

	<p>бенефициенти относно предлаганата помощ по програмата, и резултатите от нейното реализиране; създаване на информационен офис (център); наемане на необходимите кадри за дейностите по информирание и разгласяване);</p> <p>2.2 Подготвяне и разпространение на официалните програмни документи, свързани с ОП (например одобрената програма, РС, насоки и ръководства за прилагане на програмата, листовки и други информационни пакети) за потенциални крайни бенефициенти и/или обществеността.</p> <p>3. Разработване на проекти за последващо финансиране в рамките на приоритет 4 от ОП</p>
<p>Техническа помощ по ОП „Транспорт“</p>	<p>1. Подготвяне на общ транспортен план, обхващащ мултимодални технически проучвания</p> <p>2. Подготовка, оценяване, наблюдение и контрол на ОП Транспорт</p> <p>2.1. осигуряване на техническа помощ, консултации и проучвания;</p> <p>2.2. услуги за оценяване (предварително, в средата на периода и за изминал период);</p> <p>2.3. наблюдение на осъществяваните дейности и помощни действия за управление на текущия финансов контрол;</p> <p>2.4. организиране на комитет за наблюдение на ОП Транспорт</p> <p>2.5. подготовка за следващия програмен период 2014-2020 г.</p> <p>3. Укрепване на административния капацитет</p> <p>4. Информирание и публичност</p>
<p>Техническа помощ по ОП „Административен капацитет“</p>	<p>1. Ръководство и изпълнение на ОПАК</p> <p>1.1. Техническо и финансово подпомагане на процеса на управление, изпълнение, наблюдение и контрол и на работата на КН на ОПАК</p> <p>1.2. Техническо и финансово подпомагане за оценяване на ОПАК и одит на програмата</p> <p>1.3. Подготовка на наръчници и насоки за управление на проектния цикъл за проекти по ОПАК</p>

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

	<p>1.4. Обучение и подпомагане с персонал на управляващия орган на ОПАК (дирекция „УПП” в МДААР)</p> <p>1.5. Обучение и подпомагане с персонал на звеното за вътрешна проверка към МДААР</p> <p>1.6. Техническо и финансово подпомагане на УО за оценяване на предложенията за проекти, финансово утвърждаване и контрол на изпълнението на операциите по ОПАК</p> <p>1.7. Укрепване на способността на бенефициентите да изпълняват задължения, свързани с реализирането на ОПАК</p> <p>1.8. Подпомагане за подготовката на документите за следващия програмен период</p> <p>1.9. Международно сътрудничество, обмяна на опит и добри практики с другите държави, участие в работни групи</p> <p>2. Ефективно изпълнение на задълженията на УО на ОПАК по отношение на дейностите за информиране и популяризиране на помощта по СФ</p> <p>2.1. Техническа и финансова помощ за изпълнението на комуникационния план на ОПАК и изготвяне на годишни комуникационни планове за действие.</p> <p>2.2. Обмен на най-добри практики между УО на ОПАК и подобни структури в държавите членки на ЕС за изпълнение на комуникационния план</p>
<p>Техническа помощ по ОП „Развитие на човешките ресурси”</p>	<p>1. Подпомагане за управлението на ОП РЧР</p> <p>1.1 Подпомагане на дейностите по управление, изпълнение, контрол, наблюдение и одит в УО и МЗ;</p> <p>1.2. Подпомагане на оценяването на ОП (предварително, текущо и за минал период; тематични оценки);</p> <p>1.3. Техническа помощ, консултации и проучвания;</p> <p>1.4. Организиране на комитет за наблюдение</p> <p>1.5. Изграждане на капацитет на персонала</p>

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

	<p>2. Информирание относно ОП РЧР и нейното популяризиране</p> <p>2.1. Разработване на информационни и промоционални инструменти;</p> <p>2.2. Подпомагане на изпълнението на комуникационния план</p> <p>3. Укрепване на капацитета на потенциалните бенефициенти</p> <p>3.1. Специфични курсове за обучение и семинари за потенциалните бенефициенти</p> <p>3.2. Разпространение на знания и умения.</p>
<p>Техническа помощ по ОП „Регионално развитие“</p>	<p>1. Подготовка, оценяване, наблюдение и контрол на ОПРР</p> <p>1.1. Осигуряване на техническа помощ, консултации и проучвания;</p> <p>1.2. Услуги за оценка (предварителна, в средата на периода и за минал период);</p> <p>1.3. Наблюдение на дейностите по реализиране и спомагателните дейности за управление на текущия финансов контрол;</p> <p>1.4. Организиране на комитет за наблюдение на ОПРР</p> <p>2. Информирание и осведоменост на обществеността</p> <p>2.1. Представяния на уеб-сайта, информационни кампании;</p> <p>2.2. Разпространение на документация и информационни центрове;</p> <p>2.3. Участия в медиите, телевизионни съобщения и обяви;</p> <p>2.4. Периодични публикации</p> <p>3. Техническо администриране</p> <p>Специфична помощ за стимулиране на структурите за реализиране и наблюдение, които ще бъдат подкрепяни за тяхната необикновена работа по управление и изпълнение на ОПРР.</p>
<p>Техническа помощ по ОП „Конкурентноспособност“</p>	<p>1. Подпомагане на управлението на оперативната програма</p> <p>1.1 Управление на програмата - осигуряване на външен експертен опит за развиване на</p>

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

<p>на българската икономика”</p>	<p>технически, оперативен, методологичен, институционален и процедурен капацитет на всички равнища на изпълнение на ОП</p> <p>1.2 Обучение на персонал от всички участващи организации на всички етапи - програмиране, планиране, управление, наблюдение, контрол и изпълнение на ОП</p> <p>1.3 Подготовка на научни изследвания за нуждите на ОП</p> <p>1.4 Подготовка на оценки в средата на периода и за минал период</p> <p>1.5 Съдействие за оценяването на проекти - експертиза , проучвания, оценяване, формиране на пул от експерти</p> <p>1.6 Информационни кампании и промоционални дейности</p> <p>2. Помощ за наблюдението и оценяването на реализацията на ОП</p> <p>2.1 Подпомагане на работата на комитета за наблюдение на изпълнението и оценката на програмата</p>
--------------------------------------	--

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 Комитет за наблюдение на НСРР

При съставяне на Комитета за наблюдение следва да се спази принципът за партньорство. Трябва да се осигури представителство на различните нива на управление - централно, регионално и местно; на социално-икономическите партньори и неправителствения сектор.

Комитетът за наблюдение на НСРР се състои от председател, членове и наблюдатели.

Председател на Комитета за наблюдение е министърът на финансите.

Членове на КН на НСРР са:

1. на централно равнище:
 - заместник-министър, отговарящ за ЦКЗ;
 - заместник-министри, отговарящи за управляващите органи на оперативните програми;
 - заместник-министър на земеделието и горите;
 - заместник-министър на образованието и науката;
 - заместник-министър на здравеопазването;
 - заместник-министър на културата;
 - заместник-председател на Националния статистически институт;
 - изпълнителният директор на Агенцията по риболов и аквакултури към Министерството на земеделието и горите;
 - изпълнителният директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози към министъра на финансите;
 - директорът на централното координационно звено;
 - директорът на сертифициращия орган;
 - директорът на дирекция «Икономическа и социална политика», Министерски съвет;
 - директорът на дирекция «Стратегическо планиране и управление», Министерски съвет;
 - директорът на дирекция «Европейска интеграция и отношения с международните финансови институции», Министерски съвет.
2. на регионално и местно равнище:
 - един представител на Националното сдружение на общините в Република България;
 - по един представител от всеки съвет за регионално развитие на ниво региони по номенклатурата на териториалните единици за статистиката NUTS II

3. От социално-икономическите партньори: по един представител от всяка от национално представените организации на работодателите, работниците и служителите, признати от Министерския съвет въз основа на Кодекса на труда.

Като наблюдатели в Комитета за наблюдение на НСРР участват:

1. Представител на ЕС
2. Представител на Европейската инвестиционна банка
3. Ръководителят на одитиращия орган

При създаване на КН на НСРР се съблюдава принципа за равенство между половете.

Министърът на финансите следва да издаде заповед за номинираните членове на Комитета за наблюдение, в която да бъдат посочени членовете и техните заместници, които имат право да гласуват. Заместниците може да участват в заседанията като наблюдатели. Те упражняват правото си на глас само в случаи на отсъствие на номинирания член.

Процедурни правила на Комитета за наблюдение на НСРР

КН на НСРР следва да приеме собствени вътрешни процедурни правила и кодекс за поведение след предложение от страна на директора на Дирекция „Управление на средствата от ЕС”.

Общо правило е решенията на Комитета за наблюдение да се вземат с консенсус. Вътрешните правила следва да осигуряват също и процедура за гласуването с мнозинство с цел вземане на необходимите решения за изпълнение на Националната стратегическа референтна рамка.

Комитетът за наблюдение заседава минимум два пъти годишно, обикновено през пролетта и през есента, освен ако не е необходимо да се обсъдят спешни въпроси. На заседанието през пролетта обикновено следва да се разглежда напредъкът през предходната година и да се одобри доклада по изпълнението. На есенното заседание се разглежда напредъка, осъществен до 30 юни на текущата година. Ако условията изискват да бъде взето решение преди следващото заседание, Комитетът за наблюдение взема решение чрез писмена процедура.

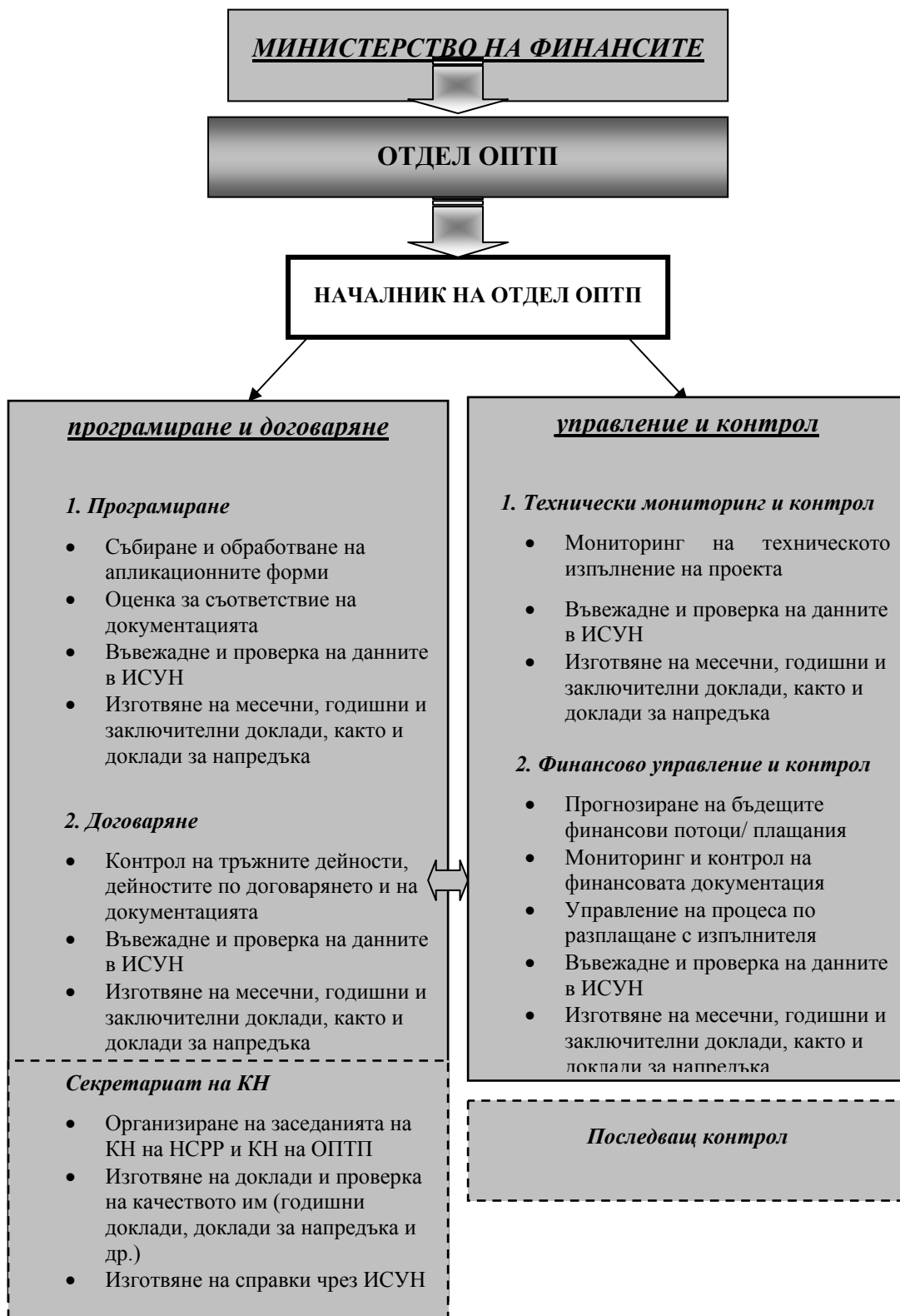
ЦКЗ следва да функционира като секретариат на КН на НСРР.

Кодекс на поведение

Комитетът за наблюдение на НСРР следва да приеме собствен кодекс на поведение. Дейността на Комитета за наблюдение е в името на интереса на широката общественост. Членовете на Комитета за наблюдение трябва да са отговорни за своите действия и следва да основават работата и поведението си върху принципите на безкористност, безпристрастност, отговорност, откритост, честност и обективност.

Всеки член на КН подписва декларация за избягване на конфликт на интереси.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3 Структура и функции на ОПТП

За да се осигури прозрачно, ясно и еднозначно разделение на отговорностите, отдел „ОП Техническа помощ” е структуриран в две основни звена, обхващащи

цялостния процес на реализиране на програмата. Освен това отделът се състои от подразделения, които се намират на равнище, по-близо до развитието и постигането на стратегическите цели на програмата. Специфичните им функции и отговорности са изброени подробно в следващата част:

Отговорности на началника на отдел „ОПТП”

- цялостен контрол по подготовката и разработването на проекта;
- мониторинг на всички действащи процедури, както и организиране на всички дейности, свързани с цялостния процес на реализиране на програмата;
- координиране и одобрение на всички видове доклади (годишни, по напредъка и др.) за цялостното изпълнение на ОПТП;
- представяне на Комитета за наблюдение на предложенията за изменение на ОП;
- осигуряване на наличието на най-подходящите процедури за одитно проследяване
- превенция/ докладване на нарушенията

Основни задължения на служителите от подразделението за програмиране

- управление на апликационните форми
- оценка за приемливост
- извършват контрол на качеството на документацията на основата на критериите за подбор
- въвеждане и проверка на данните в ИСУН
- докладване
- последващ контрол

Задължения на служителите в подразделението за договаряне

- постоянен обмен на информация и документация по проекта с Комитета за подбор на проекти (КПП)
- техническа помощ за КПП (изготвяне на окончателен протокол от всяко заседание)
- проверка за утвърждаване на техническата документация
- контрол на тръжните дейности и дейностите по договаряне и на документацията
- въвеждане и проверка на данните в ИСУН
- докладване
- последващ контрол

основни отговорности на служителите в подразделението по координиране

- координиране на 28-те информационни центъра
- различни дейности, свързани с публичността и комуникацията

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

- набавяне на информация и справки чрез ИСУН
- координиране на реализацията на комуникационния план
- изготвяне на доклади
- архивиране - съхранение на досие на програмата за целите на одита

Отговорности на служителите в подразделението за технически мониторинг и контрол:

- осъществяване на мониторинг на техническото изпълнение и напредък на започналите проекти
- изготвяне на месечни, годишни и заключителни доклади и на доклади по напредъка
- въвеждане на данните в ИСУН
- последващ контрол

Отговорности на служителите в подразделението за финансово управление:

- проверка и контрол на финансовата документация
- прогнозиране на финансовите разплащания
- осъществяване на плащания към изпълнителите
- въвеждане и проверка на данните в ИСУН
- предаване на документите по разплащането на сертифициращия орган (СО)
- управление на процеса по разплащане с изпълнителя
- финансов контрол и одит
- изготвяне на месечни, годишни и заключителни доклади и на доклади по напредъка
- последващ контрол

Отговорности на секретариата на КН:

- цялостния организационен и координационен процес
- съставяне и официално издаване на доклади
- организиране и оказване на помощ за КН на ОП и КН на НСРР; осъществяване на функциите на секретариат на тези комитети
- изготвяне на необходимата документация (доклади, допълнителна документация и др.) за КН на ОП и за КН на НСРР.